

Inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut**1. Aallaqqaasiut***1.1 Inatsisissatut siunnersuutip tunuliaqutaa**Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq*

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7-ikkut, 13. juni 1994-imeersukkut Ombudsmandeqarfik pilersinneqarpoq. Ombudsmandip sulinera pillugu aalajangersakkat Inatsisartut Inatsisartut inatsisaanni § 3-kkut aalajangersarpaat. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsimmut atatillugu 1993-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartuni siullermeerinninnermi oqaatigineqarpoq Danmarkimi Ombudsmandi pillugu inatsimmi Kalaallit Nunaanni Ombudsmandi pillugu inatsimmut tunngaviusumi allannguutigitinneqartut Inatsisartunit ingerlaavartumik malinnaavigineqartariaqartut.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 13. juni 1994-imeersoq 1. april 1995-imi atortuulersinneqartoq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut (Ombudsmandi pillugu inatsisikkut) nr. 8-kkut, 3. december 2009-meer-sukkut atorunnaarsinneqarpoq. Misilittakkat arlallit Inatsisartut inatsisaata taamani atuttuup atornerqarnerani aalajangersakkat arlallit piffissap ingerlanerani nalornissutissaqalersitsisarsimanerannik takutitsisut Ombudsmandip sulineri ingerlanerani katersorsimavai. Aalajangersakkat arlallit Ombudsmandi pillugu inatsisikkut erseqqissarneqarput, taamatuttaarlu Ombudsmandip misissuineramik suliaqarnera saqquminngortinneqarluni.

Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq

Folketingip Ombudsmandiata sulinera Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisikkut nr. 502-kkut, 12. juni 2009-meersukkut annertusineqarpoq, pissutsit kiffaangissusiiagaasimasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. nam-minersortuni pisortani oqartussaasup aalajangiineratigut, pisortani oqartussaasup kaammattuuteqarneratigut pisortaniluunniit oqartussaasup akuersineratigut akuersarneratigulluunniit kiffaangissusiiagaaffiusuni atugaat pineqartunut aamma ilaalersillugit.

Folketingip Ombudsmandiata sulinera Folketingip Ombudsmandia pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisikkut nr. 568-ikkut, 18. juni 2012-imeersukkut

annertusineqarpoq pissutsit meeqqat paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliaassanik imaaliillaannaq isumagisaqartuni atugaat pineqartunut aamma ilaalersillugit.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut manna inatsisit allannguutaannik taakkuninnga aallaaveqarpoq.

1.2 Inatsisissatut siunnersuummik ataatsimoortumik saqqummiussineq

Naalakkersuisut § 37 tunngavigalugu apeqqummut nr. 58/2016-imut aamma 153/2016-imut akissuteqarnermini oqaatigaat sulisutigut nukissaqarniarneq pissutigalugu inatsisit pillugit nalunaarutinik atulersitsinissamut periarfissaqanngitsoq, taamatuttaarlu Naalakkersuisut inatsisit pillugit nalunaarutinik atulersitsissamaanngitsut.

Inatsisaaqqaartup allannguutissatut siunnersuutikkut inatsit pillugu nalunaarutitaqanngitsukkut allannguutai inatsisiliornermi suut atuuttuunerannik nalornilersitsisinnaapput. Inatsisit pillugit nalunaarutit pigineqannginnerat kiisalu inatsisiliornerup paasiuminartuunissaanik kissaateqarneq pissutigalugu allannguutit allannguuteqartitsinissamik siunnersuutikkut saqqummiunneqaratik Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut nutaatut siunnersuutikkut ataatsimoortukkut saqqummiunneqarput.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

2.1 Pissutsinik kiffaanngissusiiagaasimasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni atugaannik misissuineq

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni ingerlatsiviit ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput. Taamaalilluni Ombudsmandip suliaasaqarfia pillugu pingaarnertut malittarisassaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip aamma suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip atuuffiata oqaatigineqarnerata pissuseqataanik oqaatigineqarpoq. Inatsisartut aamma Inatsisartut ataanni susassaqtut, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsivia kiisalu suliffeqarfiit suliniaqatigiiffiillu namminersortut Ombudsmandip pisinnaatitaanerata avataaniipput.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-ikkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip paaqqinniffiit kiisalu atorfeqarfigisat allat sugaluartulluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatineqartut misissorsinnaagai. Misissuinerit ilaatigut tarnikkut napparsimasut napparsimmavianni aamma meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni ingerlanneqartarput. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 18, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq oqartussaasut pisussaaffeqartut paasissutissanik allagaatinik/uppernarsaatinik il.il. Ombudsmandip tunniuteqqusaanik

nalunaaruteqarnissaminnut tunniussinissaminnullu. § 18, imm. 2-kkut aammattaaq aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip oqartussaasut allakkatigut oqaaseqaateqaqqullugit piunasaqaateqarfigisinnaagai. Kiisalu § 18, imm. 4-kkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip atorfeqarfiit suliffeqarfiilluunniit atorfeqarfiusulluunniit allat sulluunniit misissorsinnaagai ininullu tamanut isersinnaatitaasoq.

Ombudsmandi Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq il.il akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut nammineq piunassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut Ombudsmandi pillugu inatsisikkut atuuttukut toqqarneqarpoq, tak. inatsimmi § 17. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq sulinermini inuttullu arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuussanngilaq. Isumaqatigiissummut ilassutip siunertaa tassaavoq periaatsimik sumiiffinnut inuit kiffaanngissusiiagaaffigisaannut nunani tamalaani nunamilu namminermini suliniaqatigiiffiit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut akuttunngitsumik misissuuartortartussamik pilersitsinissaq, naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarnerup imaluunniit pillaasarnerup pinaveersaartinneqarnissaat siunertaralugu.

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sumiiffinni kiffaanngissusiiagaasimasut tigummineqarfiini qanoq pineqarnerinik akuttunngitsumik misissuisarnissamut, kiffaanngissusiiagaasimasut qanoq pineqarnerisa pissutsillu atugaasa pitsaanerulersinneqarnissaat, naalliutitsisarnerup il.il pinaveersaartinneqarnissaat pillugit kaammattuutunik saqqummiussinissamut kiisalu inatsisit atuuttut siunnersuutigineqartullu pillugit siunnersuuteqarnissamut oqaaseqaateqarnissamullu minnerpaaffiatigut pisinnaatitaassapput, tak. isumaqatigiissummut ilassummi artikel 19.

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut piginnaatitaanerminnik naammassisinnaassagunik kiffaanngissusiiagaasut sumiiffiillu tigumminniiffiit pillugit paasissutissanik pisariaqartunik tamanik pissarsisinnaassapput kiisalu sumiiffinnut tigumminniiffiusunut tamanut kiisalu atortulersuutinut atortorissaarutinullu tamanut isersinnaassallutik, tak. isumatigiissummut ilassummi artikel 20. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup nammineq oqaasissaqarfigisamini nakkutilliisuuffigisaminilu sumiiffinnut tamanut pisortani oqartussaasup aalajangiinera, pisortani oqartussaasup kaammattuinera pisortaniluunniit oqartussaasup akuersinera akuersarneraluunniit tunngavigalugu inunnik kiffaanngissusiiiaaffiusunut kiffaanngissusiiiaaffiusinnaasunulluunniit isersinnaanera nunat naalagaaffiilluunniit peqataasut tamatumunnga atatillugu isumagissavaat.

§ 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni, § 18, imm. 1-imi aamma 2-mi kiisalu § 18, imm. 5-imi aalajangersagassatut siunnersuutit Ombudsmandip Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut

ilassut tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliassaminik suliarinninnissaminut periarfissaqarnerata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu ikkunneqarput. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq sumiiffinnut tigumminniffiusunut taakkunungalu atasumik atortulersuutinut atortorissaarutinullu tamanut isersinnaatinneqassaaq.

Sumiiffiit tigumminniffiusut isumaqatigiissut tunngavigalugu misissorneqartussat paaqqinniffinnuinaq/suliffeqarfinnuinaq pisortat ingerlatsiviisa ilagisaannut killiligaanngillat. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq Ombudsmandip isumaqatigiissutip atuuffiata iluani pisinnaatitaanerani paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut pineqartunut aamma ilaatinneqarnerat Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi takuneqarsinnaassasoq.

Ombudsmandip sulinera pissutsit kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni pisortani oqartussaasup aalajangiinera, pisortani oqartussaasup kaammattuuteqarnera pisortaniluunniit oqartussaasup akuersinera akuersaarneraluunniit tunngavigalugu kiffaanngissusiiaffiusuni atugaat pineqartunut ilaalersillugit taamaalilluni siunnersuutikkut annertusineqarpoq. Aalajangersagassatut siunnersutigineqartup oqaasertaasa isumaqatigiissummut ilassummi artikel 4-p oqaasertai assigai. Kiffaanngissusiiaanermik oqarnermi inummik tigumminniffimmi pisortanit pigineqartumi namminersortumiluunniit kiffaanngissusiiagaasup piumasaminik qimassinnaanngisaani tigumminninneq, parnaarussineq inissiinerluunniit suugaluortoq pineqarpoq, tak. isumaqatigiissummut ilassummi artikel 4.

Ombudsmandi tigumminniffiit inuillu kiffaanngissusiiagaasut pillugit paasissutissanik pisarsisinnaassaaq, matumani taakkua qassiussusiat, qanoq pineqarnerat pissutsillu kiffaanngissusiiagaanerup nalaani atorneqartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi tigumminniffiusuniinnermini kiffaanngissusiiagaasunik inunnillu allanik kikkunnilluunniit Ombudsmandip paasinninnera malillugu paasissutissanik suliambut attuumassuteqartunik tunniussisinnaasunik nakkutigineqarani ilisimannittoqaraniluunniit oqaloqatiginninnissaminut pisinnaatitaavoq.

Paasissutissanik allagaatinillu il.il. tunniussinissamut nalunaaruteqarnissamullu aamma allakkatigut oqaaseqaatinik suliarinninnissamut Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 18, imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit pisussaaffeqarneq taamaallaat oqartussaasunut Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartunut atuuppoq. Ombudsmandili pillugu inatsimmi § 7-ip allannguutissaatut siunnersuutigineqartutigit Ombudsmandip sulinerani paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni pisortani oqartussaasup aalajangiinera, pisortani oqartussaasup kaammattuuteqarnera pisortaniluunniit oqartussaasup akuersinera akuersaarneraluunniit tunngavigalugu kiffaanngissusiiaffiusuni pissutsit pineqartunut aamma ilaatinneqalissapput. Tamatuma nassatarisaanik § 18, imm. 1-imi 2-milu aalajangersakkat allanngortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut paaqqinniffiit/suliffeqarfiit

il.il. taakku paasissutissanik nalunaarutiginnissamut allagaatinillu tunniussinissamut pisussaaffeqalersillugit, paaqqinniffiillu/suliffeqarfiillu il.il. taakku allakkatigut oqaaseqaatinik tunniusseqqullugit Ombudsmandi piumasaqaateqarsinnaalersillugu.

Ombudsmandi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sumiiffinnut tigumminniffiusunut taakkualu atortulersuutaannut atortorissaarutaannullu isersinnaatitaassaaq, siusinnerusukkullu allaaserineqartutut paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut sumiiffillu tigumminniffiusut isumaqatigiisummut ilassummi pineqartunut killilimmik ilaatinneqarput. Taamaattumik Ombudsmandi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut piginnaatitaanerminik naammassinnissinnaassappat paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik il.il. namminersortunik taakkuninnga misissuinernik ingerlatsisinnaanera pingaaruteqarpoq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq Ombudsmandip paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik il.il. namminersortunik inuit kiffaanngissusiiagaaffinik kiffaanngissusiiagaaffigisinnaasaannilluunniit taakkuninnga eqqartuussivik aalajangiiteqqanngikkaluarlugu misissuisinnaaneranut inatsisikkut tunngavissaq pilersinneqassasoq.

Aalajangersakkap taassuma qaqutigunnaq aamma pisuni taamaaliornissaq naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiisutaannut ilassut nammineq piumassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu suliassat naammassineqarnissaannut pisariaqartoq naliliisoqaraangat aatsaat atorneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Inuit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni oqartussaasunit Dronning Ingridip Napparsimmavissuata immikkoortortaqarfiani A 1–imi Nuummiittumi aamma Angerlarsimaffik Isikkivimmi Sisimiuniittumi kiffaanngissusiiagaasinnaapput. Taamatut kiffaanngissusiianeq tarnikkut napparsimasut pillugit inatsit isumaginninnerluunniit pillugu inatsit tunngavigalugu pisussaavoq. Paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik namminersortunik inuit kiffaanngissusiiagaaffigisinnaasaannik massakkut peqanngilaq. Aalajangersagaq taanna ikkunneqarpoq paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik namminersortunik inuit kiffaanngissusiiagaaffigisinnaasaannik siunissami pilersitsoqassagalarpat Ombudsmandip paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik taakkuninnga nakkutilliinissamut pisinnaatitaanissaa qulakkeerniarlugu.

2.2. Ombudsmandip pissutsit meeqqat paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni atugaat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanera aamma tamatumunnga atatillugu nalilersuinissamut tunngavigisaq

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip sulinerani “pisortat ingerlatsinerat” kisimi malittarisassatut pingaarnertut pineqartunut ilaatinneqartoq. § 7, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit/paaqqinniffiit il.il. Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqassasut Ombudsmandip aalajangersinnaagaa, malittarisassani tunngavinnilu pisortat ingerlatsinerannut atuuttuni ilanngunneqarnermik annertoqataanik.

Meeqqat Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaatigut assigiinngitsunik pisinnaatitaaffilerneqarput. Pisinnaatitaaffiit taakku inatsiliani atuuttuni aalajangersakkani assigiinngitsuni oqartussaasullu periaasiini ilanngunneqarput. Inatsiliorneq periaa-serlu tamatumunnga naapertuuttuunersut oqartussaasut ingerlaavartumik naliliiffigisarpaat.

Pisinnaatitaaffiit taakku ataqpineqarnerat pisortani oqartussaasut tunngaviusumik akissusaaffigaat, aammali ataatsimoortut inatsiseqartitsinikkut nammineertut, suliffeqarfiit inuilluunniit ataasiakkaat il.il. suliassanik meeqqat pisinnaatitaaffiit isumaqatigiissut eqqarsaatigalugu attuumassuteqartunik isumagisaqartarput. Inatsisikkut atuuttukkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip suliffeqarfiit il.il. namminersortut taakku taa-maallaat killilimmik nakkutigisinnaagai, tak. qulaani oqaatigineqartut.

Suliffeqarfiit namminersortut inuillu ataasiakkaat il.il. meeqqat pisinnaatitaaffiit akissusaasusut pisortat ingerlatsinerami oqartussaasuinit annertuutigut nakkutigineqarput, Ombudsmandillu naammagittaalliuutit nakkutilliinermi oqartussaasunut taamaattunut ingerlateqqillugit nassiussinnaavai nakkutilliinermilu oqartussaasut taamaattut piginnaatitaanerminnik ingerlatsineri pillugit naammagittaalliuutit suliarisinnaallugit.

Inuinnarnik suliffeqarfinnillu il.il. nakkutilliinermi oqartussaasut aqqutigalugit toqqaannangitsumik nakkutilliineq pisut ilaannaanni Naalagaaffiit Peqatigiit kaammattuuttaasa eqqortinneqarnissaannut naammattussaangilaq. Ombudsmandeqarnermik aaqqissuussineq sunnuteqarluassappat Ombudsmandip pineqartunik taakkuninnga qitiusumik suliassaqarfinni toqqaannartumik nakutilliisinaanera piumasaqaataasussaavoq. Apeqqut taanna pillugu aalajangersakkamik sukumiinerusumik tamanna tunngavigalugu ikkussisoqartariaqarpoq.

Ombudsmandip namminersortut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanerata sukumiinerusumik killissalersorneqarnerani matuma allaavigineqarnissaa pissusissamisoortuusaaq, tassalu pingaartumik suliffeqarfiit il.il. – imaassinnaavoq suliassanik allanik ilallugit – meeqqanik isumaginninnissamik immikkut suliassaqartut Ombudsmandip nakkutilliinermi pisinnaatitaanerani pineqartunut toqqaannartumik ilaatinneqartariaqartut.

Ombudsmandilli meeqqat ilaqutariinni qanoq pineqarnerat eqqarsaatigalugu toqqaannartumik pisinnaatinneqarnera pissusissamisoortuunaviangilaq. Tamanna ilaqutariit mee-rartallit

nalinginnaasut eqqarsaatigalugit atuuppoq, aammali ilaqutariit meeqqanik ulluunerani paarsaqartartut il.il eqqarsaatigalugit suliffillu namminersortut meeqqanut tunngasunik suliaqartartut eqqarsaatigalugit atuulluni. Ombudsmandi suliassaqarfimmik taassuminnga toqqaannartumik nakutilliissappat tamanna annertuallaassaaq.

Ombudsmandip pisinnaatitaanerani manna tikillugu killissalersuineq naapertorlugu tunngavik manna malinneqartariaqarpoq, tassalu suliffeqarfik, kattuffik/suliniaqatigiiffik il.il namminersortoq Ombudsmandip pisinnaatitaanerani ilaatinneqaruni tamakkerluni ilaatinneqassasoq. Tamatuma manna nassataraa, tassalu Ombudsmandi soorlu atuarfiit namminersortut eqqarsaatigalugit meeqqat qanoq pineqarnerannik aamma atuarfiup sulisoqarnikkut aningaasaqarnermikkullu iliuserisaanik ilisimasaqartuusariaqartoq, iliuitsit taakku pissutsinut meeqqanut tunngasunut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaappata.

Suliffeqarfiit il.il. namminersortut sorliit Ombudsmandip nakkutilliinerani pineqartunut ilaatinneqarnissaannik naliliinermi ilassutitut piumasaqaataasutut manna isiginiarneqarsinnaavoq, tassalu suliffeqarfiit pineqartut inatsisit il.il atuutereersut tunngavigalugit meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik suliaqarnerminnut atatillugu pisortanik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pisussaaffilerneqarsimanersut.

Ataqatigiinneqarnermi tassani meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasoq ilanngutissallugu pissusissamisoortuusaaq, kommunalbestyrelsimummi nalu-naarutiginnittussaataaneq tassani aalajangersarneqarsimammat. Peqqussummi oqaati-gineqarpoq kommuninut nalunaarutiginnittussaataanerani kikkulluunniit meeqqap pis-sutsinik meeqqap peqqissusianik ineriartorneraniluunniit ulorianartorsiortitsisunik atu-gaqarluni inuuneranik ilisimasaqartut pineqartut. Tamatuma saniatigut inuit isumaginnittoqarfimmi, atuarfeqarfimmi peqqinnissaqarfimmilu sulisut nalunaarutiginninnissamut sakkortusisamik pisussaaffeqarput.

Inuit ataatsimoortut taakkua nalunaarutiginninnissamut immikkut ittumik pisussaaffeqarnerat ilimaginninnermik matuminnga tunngaveqarpoq, tassalu inuit ataatsimoortut taakkorpiat suliatick pissutigalugit meeqqanut inuusuttunullu akuttunngitsumik attaveqarfiginnittartut, taamaalillutillu taakku meeqqat ataasiakkaat atugaannik atugarissaarnerannullu tunngasunik immikkut ilisimaarinnittuusut. Paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. pineqartut suliffigisaasa Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartariaqarnerannik oqarneq tamatuma ikorfartorpaa.

Killissalersuinnermut ilassutissaq meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaait pillu-git malittarisassani nassaarineqarsinnaavoq. Malittarisassat taakku meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersaaitinik piumasaqaateqartussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 19. maj 2010-meersumi kingusinnerusukkut

allannguuteqartinneqarsimasumiipput. Inatsisartut inatsisaat taanna inunnik suliassaminnik sularinninnerminnut atatillugu meeqqanik 15-it inorlugit ukiulinnik toqqaannartumik attaveqarfiginnittartussanik kiisalu inunnik suliassaminnik sularinninnerminnut atatillugu meeqqat 15-it inorlugit ukiullit akornanniittartussanik taamalu meeqqanut taakkununga toqqaannartumik attaveqartarnissaminnut periarfissaqartunik atorfinitsitsinermut sulisitsinermullu atatillugu pisortat ingerlatsiviini oqartussaasunit tamanit atorveqartarput.

Meeqqanik pinerliisimanginnermut uppersaatit pillugit malittarisassat nalunaarutiginninnissamut annertusisamik pisussaaffeqarneq pillugu malittarisassatulli namminersortut soorliit Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartariaqarnerannik taamaallaat takutitseqataasinnaapput. Inuussutissarsiornermi suliffeqarfiit taakku atorveqartitamik meeraannik paarsisussaannik atorfinitsitsisimanerat pissutiginnarlugu Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilanngutissagaanni, pisinnaatitaanerup upperisarsioqatigiinnut namminersortunut atuutilersillugu annertusineqarnera imaluunniit pisinnaatitaanermi timersoqatigiiffiit timigissartarfiillu il.il. taakku inunnit 18-it inorlugit ukiulinnit orninneqartarnerat pissutiginnarlugu ilaatinneqalernerat annertuallaanik nassataqartussaavoq.

Pisuni nalornisoorfiusuni apeqqu Ombudsmandip sulinermini Ombudsmandi nakkutilliinermik aamma ingerlatsissanersoq pisariaqartitsinermik ataatsimut naliliviginninneq aallaavigalugu aalajangiiffigisariaqarjaa.

Inatsisissatut siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Massakkut oqaasertalersugaanera</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
<p>§ 7. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani ilaatinneqarput.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Ataatsimiititaliat, namminersortut inuilluunniit ataasiakkaat akornanni saqitsaassutinik isumannaatsumik periaaseqarlutik aalajangiisartut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip suliarissanngilai, naak ataatsimiititaliat pineqartut pisumi allami pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut isigineqaraluartut.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit, il.il. aqutsinermi allaffissorluni aalajangiinikkut pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaannut, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaannut imaluunniit inuit pillugit paasissutissanik nalunaarsuineq pillugu inatsiseqartitsinermut ilanngunneqarpata Ombudsmandi aalajangiisinnaavoq suliffeqarfiit pineqartut</p>	<p>§ 7. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani ilaatinneqarput. Pissutsit kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffe-qarfinni il.il. namminersortuni pisortani oqartussaasup aalajangiineratigut, pisortani oqartussaasup kaammattuuteqarneratigut pisortaniluunniit oqartussaasup akuersineratigut akuersaarneratigulluunniit kiffaanngissusiiagaaffiusuni atugaat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut aamma ilaatinneqarput. Pissutsit meeqqat paaqqinniffinni/sulif-feqarfinni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliiallaannaq isumagisaqartuni atugaat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut aammattaaq ilaatinneqarput.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Aalajangiisartut, namminersortut inuilluunniit ataasiakkaat akornanni saqitsaassutinik isumannaatsumik periaaseqarlutik aalajangiisartut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip suliarissanngilai, naak aalajangiisartut pineqartut pisumi allami pisortat ingerlatsinerannut ilaasutut isigineqaraluartut.</p> <p><i>Imm. 3.</i> Ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit, il.il. inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissorluni aalajangiinikkut pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsiseqartitsinermi atuuttumi malittarisassanut tunngavinnullu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit ilanngunneqarpata Ombudsmandi aalajangiisinnaavoq suliffeqarfiit pineqartut tamatuma annertoqataanik Ombudsmandip</p>

<p>tamatuma annertoqataanik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqassasut.</p>	<p>sulinerani pineqartunut ilaatinneqassasut.</p>
<p>§ 18. Oqartussat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut paasissutissanik allagaatinillu il.il. Ombudsmandip tunniuteqqusaanik Ombudsmandimut nalunaaruteqarnissaminnut tunniussinissaminnullu pisussaataapput. <i>Imm. 2.</i> Ombudsmandip oqartussat sulinermini pineqartunut ilaatinneqartut allakkatigut oqaaseqaateqaqqullugit piunasaqarfigisinnaavai. <i>Imm. 3.</i> Ombudsmandi inunnik misissuinermini pissutsit pingaaruteqartut pillugit eqqartuussivimmi nassuiaateqartussanik aggeqqusisinnaavoq. Nassuiaatit eqqartuussivimmi killisiuisarneq pillugu malittarisassat malillugit saqqummiunneqassapput. <i>Imm. 4.</i> Ombudsmandip atorfeqarfiit imaluunniit suliffeqarfiit atorfeqarfiusulluunniit allat suugaluartut oqartussaasut § 7-imi taaneqartut il.il. suliassaannik ingerlatsiffiusut ornillugit misissuiffigisinnaavai, ininullu ta- manut isersinnaatitaalluni.</p>	<p>§ 18. Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut paasissutissanik allagaatinillu il.il. Ombudsmandip tunniuteqqusaanik Ombudsmandimut nalunaaruteqarnissaminnut tunniussinissaminnullu pisussaaffeqarput. <i>Imm. 2.</i> Ombudsmandip oqartussaasut il.il. sulinermini pineqartunut ilaatinneqartut allakkatigut oqaaseqaateqaqqullugit piunasaqarfigisinnaavai. <i>Imm. 3.</i> Ombudsmandi inunnik misissuinermini pissutsit pingaaruteqartut pillugit eqqartuussivimmi nassuiaateqartussanik aggeqqusisinnaavoq. Nassuiaatit eqqartuussivimmi killisiuisarneq pillugu malittarisassat malillugit saqqummiunneqassapput. <i>Imm. 4.</i> Ombudsmandip atorfeqarfiit imaluunniit suliffeqarfiit atorfeqarfiusulluunniit allat suugaluartut oqartussaasut § 7-imi taa-neqartut il.il. suliassaannik ingerlatsiffiusut ornillugit misissuiffigisinnaavai, ininullu tamanut isersinnaatitaalluni. <i>Imm. 5.</i> Ombudsmandi tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat sukkulluunniit kinaassutsip ilisarnaataanik pisariaqarneratut annertutigisumik takutitsilluni eqqartuussivillu aalajangiitinnikkaluarlugu paaqqinniffinnik/su-liffeqarfinnik il.il. inuit kiffaangissusiagaaffigisimasaannik kiffaangissusiagaaffigisinnaasaannilluunni it, tak. § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat, aamma paaqqinniffinnik/suliffeqarfinnik namminersortunik il.il. meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliallaanaq isumaginnittunik, tak. § 7,</p>

	imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajui, misissuiartorluni isersinnaavoq. Politiit misissuinerup ingerlanneqarnerani pisariaqarneratut annertutigisumik ikiutissapput.
	Inatsisissatut siunnersuut 1. juli 2017-imi atortuulersinneqarpoq.

2.3 Oqaaseqaatinik erseqqissaaneq

Inatsisissatut siunnersuutikkut Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 1-imi aamma § 18-imi allannguuteqartitsisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkat pillugit oqaase-qaatit qulaani allaaserineqartut naapertorlugit erseqqissarneqarput. Ombudsmandip sulinera pillugu § 7-imi aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit Ombudsmandi pillugu inatsisip atuuttup atortuulersinneqarnerata kingornatigut inatsisiliorneq akuerineqarsimasoq tunngavigalugu aammattaaq nutarterneqarput.

Taassuma saniatigut aalajangersakkat allat pillugit oqaaseqaatit nutarterneqarput, tassami Ombudsmandi pillugu inatsisip atuuttup akuerineqarnerata kingornatigut inat-sisunik allanngortitsisoqartarsimammat, oqaaseqaatit nutarterneqarnissaannik pisariaqalersitsisunik.

Inatsisissatut siunnersuut inatsimmik atuuttumik annertoorujussuartigut ingerlatitseqqinnerummat Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-mi, 13. juni 1994-imeersumi Ombudsmandi pillugu inatsisikkut massakkut atuttukut atorunnaarsinneqarsimasumi aalajangersakkat pillugit immikkut oqaaseqaatinut innersuussutit peerneqarput.

3. Oqartussaasunut aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut pisortanut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip inuussutissarsiornermut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuutip avatangiisinut, pinngortitamut inuiaallu peqqissusiannut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Innuttaasunut aqutsinikkut kingunerisassai

Inatsisissatut siunnersuutip innuttaasunut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

7. Allatigut annertuunik kingunerisassai

Siunnersuutip allatigut annertuunik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartussaasunik suliniaqatigiiffinnillu tusarniaaviginnineq

Inatsisissatut siunnersuut piffissami xx.xx.201x-imit xx.xx.201x-imut ukununga tusarniaatineqarpoq:

[Tusarniaavigineqartut]

Tusarniaavigineqartut uku siunnersuut pillugu oqaaseqaateqarput:

[Tusarniaavigineqartut oqaaseqaataat]

Siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaat pillugit oqaaseqaatit

Kapitali 1 - Inatsisartunut tunngasut

§ 1 pillugu

Imm. 1 pillugu.

Ombudsmandip piffissamik Inatsisartut qinigaaffiannik malinninnera pillugu aalajangersakkap allanngortinneqarani ingerlateqqinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2 pillugu.

Ombudsmandip Inatsisartunit tatigineqarunnaaruni Inatsisartunit soraarsinneqartarnissaa pillugu malittarisassap allannguuteqarani ingerlateqqinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Ombudsmandimik qinersinermi soraarsitsinermilu periaaseq pillugu aalajangersakkat siunnersuummi sukumiinerusumik allaaserineqanngillat, aalajangersakkammi taamaattut Inatsisartut suleriaasiatigut aalajangersaavigineqarmata.

§ 2 pillugu

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat, imaanngitsoq Inatsisartut Siulittaasoqarfiat, tassavoq Ombudsmanditut suliamik kia suliaqarallarnissaanik aalajangiisusaaq, Inatsisartut katersuunnissaasa Ombudsmandimillu nutaamik qinersinissaasa tungaanut.

Tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata Ombudsmandip sulineranut ataatsimiititaliatut oqartussaataitaasutut qirnerneqarneranik Inatsisartut aalajangernerata 26. oktober 1995-imeersup nassataraa.

§ 3 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersakkakut tassuuna Ombudsmandi Inatsisartunut, Naalakkersuisunut taamatullu kommunalbestyrelsinut nunaqarfinnilu aqutsisunut qinigaanissamut mattunneqanngitsoq, kisiannili Ombudsmandi qinigaaguni Ombudsmanditut sulinerminik ingerlatseqqissinnaanngitsoq erseqqissarneqarpoq.

Ombudsmandi piffissap qinigaaffiup ingerlanerani suliassanut taamaattunut qinigaaguni tunuartariaqarpoq. Aalajangersakkami kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut pineqarput.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkakut tassuuna aalajangersarneqarpoq Ombudsmandi inatsisilerituutut soraarummeernermi angusisimasuussasoq.

§ 4 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersagaq taanna Ombudsmandip atorfimmit soraarnissamik nammineq kissaateqarneranut tunngavoq. Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq Ombudsmandip qaammatinik arfinilinnik piffissaqartitsilluni qaammatip naanerani soraarsinneqarnissani piumasaaqatigisinnaagaa.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkap pingaartumik nassataraa Inatsisartut katersuunneranni, piffissami Ombudsmandip qinnuteqaateqareermigut imaluunniit utoqqalinini pissutigalugu soraarnissaata siornaniittumi qaninnerpaami, Inatsisartut Ombudsmandimik nutaamik qinersissasut. Ombudsmandip 65-inik ukioqalernermini pinngitsoorani soraarninngornissaanik aalajangersakkap maannamut atuuttup atatiinnarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumalu nassataraa inuup 65-inik ukioqalereersimasup Ombudsmanditut sulinissaminut qinigaasinnaanginnera.

§ 5 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersakkamit erserpoq Ombudsmandimut taartaasartoq Inatsisartunut qinersereernikkuinnaanngitsoq, aammali atorfiup inuttaarunnerani, qinerneqartassasoq. Ombudsmandimut taartaasartumik atorfiup inuttaarunnerani qinersineq Inatsisartut nalinginnaasumik katersuunnerannut tulliuuttumut siullermut nalinginnaasumik utaqqimaarunneqarsinnaasussaavoq.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkamut tunuliaqutaasoq pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsineq naapertorlugu suliami peqataasinnaanissaq pillugu nalinginnaasumik tunngavissaqarnerup manna kinguneraa, tassalu inuk suliap suliarineqarnerani peqataasinnaanngitsoq suliap suliarinerani sugaluartuniluunniit peqataassanngitsoq. Tamatuma kingorna suliap suliarineqarnerani peqataasinnaanngitsumut suliassiisup, pisumi matumani Inatsisartut Inatsisinit Ataatsimiititaliaata, isummerfigisassarilissavaa suliaq qanoq iliorluni suliarineqassanersoq.

Ombudsmandip suliami peqataasinnaannginnerminik nalunaaruteqarnerata kingunerisaanik, Ombudsmandip sulisui suliamik pineqartumik sutigulluunniit suliaqarnissaminnut peqataasussaajunnaassapput. Taamaattorli Ombudsmandi taassumaluunniit sulisui,

Ombudsmandimut taartaasartup tamatuminnga qinnutigisaqarneratigut, suliame sulissutiginninnernik sullissinerinnaviusunik suliaqarsinnaapput, soorlu allagaatinik nutserinermik, suliame allagaatinik aalajangersimasunik assigisaannillu pissarsiniarnernik.

Aammattaaq aalajangersakkap periaaseq maannamut atorneqartoq, Ombudsmandip aamma Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata akornanni isumaqatigiissutigineqarsimasoq manna, inatsisikkut aalajangersaavigaa, tassalu suliassat, Ombudsmandip suliame peqataasinnaanginnerminik nalunaaruteqarfigisai, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaanut nassiunneqartassasut.

Imm. 3 pillugu

Ombudsmandip atorfanut akuersinermik nalunaaruteqarnissamut pisinnaatitaaneq Inat-sisinut Ataatsimiititaliamut tunngatinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, tassaasoq Inatsisartuni ataatsimiititaliaq Ombudsmandip sulinera pillugu apeqqutinik ilaatigut sularinnittartuusooq. Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq peqatigiiffimmi suliaqarnissaq pillugu Ombudsmandi Inatsisinut Ataatsimiititaliap akuersissutaanik pissarsisassasoq.

Aalajangersagaq taanna Ombudsmandip arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuunnginnissaanik piimasaqaateqarnermut ataneqartillugu isiginiarneqassaaq.

§ 6 pillugu

Imm. 1 pillugu

Ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqannginnerata pingaartumik kinguneraa Inatsisartut Ombudsmandi suliame aalajangersimasumik suliaqaqqullugu peqqusinnaangimmassuk, Ombudsmandi suliame suliaqaqqunagu inertersinnaangimmassuk imaluunniit Ombudsmandi peqqusinnaangimmassuk suliame suliaqarneq aalajangersimasumik inernilerneqassasoq.

Arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginneq atorneqarnermini Inatsisartut ataatsimiititaliaasa Ombudsmandip oqaaseqaataanik isummerfiginnittannginnerisigut imaluunniit isornartorsiuisannginnerisigut erseqqissarneqartarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandeqarfik aqutigalugu ingerlatsinermik nakkutiginninnerisa sania-tigut nakkutilliineq Inatsisartut ataatsimiititaliaasa Naalackersuisunut ilaasortanik isumasioqateqartarnerisigut taamatullu ataatsimiititaliat suliame Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010-meersoq Inatsisartullu Suleriaasiat naapertorlugit allatigut suliaqartarnerisigut pisarpoq. Inatsisartut aalajangissappassuk ataatsimiititaliarsuit (kommissionit) misissuisartussat pillugit inatsiseqartitsinermik atortuulersitsisoqassasoq, Inatsisartut nakkutilliinerat taamatutaaq taakkunatigut ingerlanneqarsinnaasassaaq.

Inatsisartut taakkualuunniit ataatsimiititaliaasa suliamut Ombudsmandip suliassamik suliagalernissaanik imaluunniit suliap suliarineranik ingerlatsiinnarnissaanik mattussisumik isummersimasinnaanerannik nalornissuteqalersinnaanerit ikilisinniarlugit Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata Ombudsmandillu 1998-imi majip qaammataani suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarnermi isumaqatigiissutigisimavaat, ilaatigut Ombudsmandip matuminnga apeqquilliissutini Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut ingerlatittassagai, assilinerata ataatsimiititaliamut allamut pineqartumut nassiullugu, ilaatigullu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata suliamik ataatsimiititaliami oqaluuserinninnerup inernerata pillugu Inatsisartut ataatsimiititaliaasa allat Ombudsmandimut nalunaarutaannik akunnermiliuttuuneq ataqatigiissassagaa. Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata Ombudsmandillu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaat Ombudsmandip 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutaani naqitigaavoq, tamatumani tak. kalaallisuuani quppernerit 11 tulluilu aamma qallunaatuani quppernerit 11 tullialu.

Ombudsmandip Atorfeqarfiata siunertaa naalakkersuinikkullu arlaannaannulluunniit attuumassuteqartuunnginnera erseqqissarniarlugit naatsorsuutigineqarpoq Inatsisartut Ombudsmandi suliame annertunerusumik iliuuseqaqqissinnaajunnaarsillugu suliag pillugu isummersimanersut Ombudsmandip suliame ataasiakkaani nammineq naliliiffigissagaa.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkap taassuma Inatsisartut Ombudsmandip sulineranut aalajangersakkanik nalinginnaasunik aalajangersaanissaq kingusinnerusukkat kissaatigilissagaluarpassuk taamanikkussamut iliuuserisassat pisariillisarpai.

Kapitali 2 - Ombudsmandip pisinnaatitaanera

§ 7 pillugu

Imm. 1 pillugu

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit pillugit

Aalajangersakkami oqaatigineqarpoq oqartussaataasunut sorlernut tunngasumik Ombudsmandi pisinnaatitaasoq. Aalajangersakkamit erserpoq Ombudsmandip sulinerani malittarisassaq pingaarneq tassaasoq pisortat ingerlatsinerat. Taamaalilluni Ombudsmandip Inatsisartunut taakkualu ataatsimiititaliaannut tunngasuni pisinnaatitaannginnera ataannarpoq.

Ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqartuunnginnini pissutigalugu Inatsisartut sulinerat isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu Inatsisartut ataatsimiititaliaat ataavartut imaluunniit ataatsimiititaliarigallagaat Ombudsmandip sulinerata avataaniipput. Inatsisartuni aqutsineq tamatuma pissuseqataanik Ombudsmandip sulinerata avataaniippoq.

Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Inatsisartut Ombudsmandiata pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaanngilaq, Folketingilli Ombudsmandiata pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaalluni.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat

§ 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersagassatut siunnersuutikkut imaalissaaq pissutsinik kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni atugaannik misissuineq Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq. Taamaaliornikkut Ombudsmandip Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaanut ilassut nammineq piumassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu suliassaminik aamma paaqqinniffinni/suliffeqarfinni namminersortuni naammassinnissinnaanera qulakkeerneqarpoq.

Misissuinerit kiffaanngissusiiagaasut naalliutitsinermut allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarnermut imaluunniit pillaasarnermut illersorneqarnerat pisariaqarpat nukittorsarniarlugu ingerlanneqassapput.

Kiffaanngissusiiaanermik oqarnermi inummik pisortat namminersortulluunniit tigumminniffiutaanni kiffaanngissusiiagaasup sukkulluunniit qimassinnaanngisaani tigummininneq sunaluunniit eqqarsaatigineqarpoq, tak. isumaqatigiissummut ilassummi artikel 4. Kiffaanngissusiiasoqarnissaanik aalajangiineq pisortami oqartussaasumi pisimassaaq, pisortani oqartussaasumit kaammattuutigineqarsimassalluni pisortaniluunniit oqartussaasumit akuerineqarsimassalluni akuersarneqarsimassalluniluunniit.

Ombudsmandip naalliutitsisarnermik il.il. akiuiniarluni isumaqatigiissummut ilassut tunngavigalugu misissuineramik ingerlatsinerani kiffaanngissusiiagaasut paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni qanoq pineqarnerannik misissuineq pineqartunut aamma ilaalissaaq, matumani tigumminniffiusartunut tamanut taakkualu atortulersuutaannut atortorissaarutaannullu isersinnaatitaaneq kiisalu sorlernik misissuinissamut inunnillu oqaloqateqarnissamut kiffaanngissuseqarneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi tamatumunnga atatillugu tigumminniiffiit inuillu kiffaanngissusiiagaasut pillugit paasissutissanik pissarsisinnaatitaassaaq, matumani kiffaanngissusiiagaasut qas-siunerat, qanoq pineqarnerat pissutsillu atugaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ombudsmandi misissuinermini nakkutigineqarani ilisimannittoqaranilu kiffaanngissusiiagaasunik inunnillu allanik kikkunnilluunniit paasissutissanik suliamut attuumassuteqartunik tunisisinnaasutut isigisaminik oqaloqateqarsinnaatitaavoq.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajui

§ 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuini aalajangersakkakut siunnersuutigineqartukkut

pissutsit meeqqat paaqqinniffinni/suliffeqarfinni il.il. namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliallannaq isumaginnittuni atugaat Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut aamma ilaalersinneqarput.

Aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu “paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut” Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut. Tassani aamma ilaavoq Ombudsmandip inuit ataasiakkaat, matumani ilaqtariit meerartallit nalinginnaasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, pisinnaatitaannginnera.

Paaqqinniffik/suliffeqarfik ataatsimoortulluunniit inatsiseqartitsinikkut nammineertut allat pineqarpata pineqartut taakkua qanoq sukumiinerusumik aaqqissuussaanagerat, soorlu ingerlatseqatigiiffittut imaluunniit aningaasaateqarfittut, tunngaviatigut sunniuteqanngilaq/apeqqutaanngilaq.

Tunngaviosorli unaavoq “meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliannaq” isumaginninnerup pineqarnera. Tassuuna erseqqissarneqarpoq paaqqiffinnik/suliffeqarfik il.il. pineqartoq Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaassaguni meeqqanut ulluinnarni attuumassuteqangaatsiassasoq.

Paaqqinniffik/suliffeqarfik il.il. namminersortoq oqaatigineqartut tungavigalugit Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaaguni tamarmiulluni ilaana atuuppoq, pissutsinut meeqqat atugaannut attuumassuteqartutut oqaatigineqarsinnaaguni. Soorlu atuarfiit namminersortut eqqarsaatigalugit Ombudsmandi meeqqat qanoq pineqarnerannik atuarfiullu sulisoqarnikkut aningaasaqarnikkullu iliuusaanik pissutsinut meeqqat atugaannut annertumik sunniuteqartunik ilisimasaqassasoq/paasisimasaqassasoq piima-saqataavoq.

Ombudsmandili soorlu apeqqutit sulisoqarnermut tunngasut meeqqanik pinninnermut attuumassuteqanngitsut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanaviannngilaq.

Ombudsmandip pisinnaatitaanerani nalornisoorutit pillugit apeqqutit Ombudsmandimit ulluinnarni sulinermi aalajangiiffigineqassapput, ataatsimut naliliineq aallaavigalugu.

Imm. 2 pillugu

Aallaavik una aalajangersakkakut tassuuna erseqqissarneqarpoq, tassalu Ombudsmandip ataatsimiititalianut aalajangiisartunullu il.il., inuinnaat akornanni saqitsaassutinik aaqqiisartunut, tunngasumik pisinnaatitaanermi maannamut killiliussimasaa inatsisikkut aalajangersarneqartoq.

Ombudsmandip pisinnaatitaanerata, Ombudsmandip pisinnaatitaaffiginngisaanik aalajangersakkami taaguinikkut killiliivigineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni Ombudsmandi pisortat aalajangiisartuisa toqqissisimanartunik periaaseqarlutik

aalajangiisartut, tassa assersuutigalugu imaappoq eqqartuussivinnut assingusunut eqqartuussisunillu ilaasortaaffigineqarajuttartut, eqqarsaatigalugit pisinnaatitaassanani.

Ombudsmandi, soorlu tamanna Ombudsmandip nalunaarutaanit oqaaseqaataanillu ersertoq, maannamut pisinnaatitaanerminik killiliisimavoq oqartussaaffiup pineqartup suliaanik, katitigaanerani aaqqissuusaanikkullu inissisimanerani pisuni pineqartuni naliliineq tunngavigalugu.

Taamaalilluni Ombudsmandi oqartussaaffiit makkua pillugit naammagittaalliuutinik suliaqarnermut tunngasumik pisinnaatitaasutut imminut isigivoq:

- oqartussaaffiit aqutsinermi allaffissornermik suliaqartartut, ingerlatsinermi oqartussaasut suliassaannut assingusunik suliaqartartut, assersuutigalugu akuersissutinik, tapiissutinik imaluunniit taarsigassarsinissamik qinnuteqaatinik suliaqartartut, assersuutigalugu Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliaq (takuuk kinguliiniittut) aamma Immikkut Ikiorsiisarnermi Aningaasaateqarfiusoq,
- oqartussaaffiit pisortani oqartussaasut aalajangiinerinik naammagittaalliuuteqartarfittut ingerlasut, assersuutigalugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Ilinniagaqarnersiuteqartitsinermi Naammagittaalliuuteqartarfik aamma Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik,
- oqartussaaffiit ajornartorsiutit illua'tungeriit marluk akornanni inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasumik pissusillit aaqqinnissaannik suliallit, oqartussaaffik misissuinissamik nakkutilliinissamillu, pisortanut oqartussaasunut inatsiseqartitsineq naapertorlugu tunngavilinnik, pisussaatinneqarsimappat,
- oqartussaaffiit inatsisinut naapertuutsitsinermik nakkutilliisutut suliaqartut, assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfiat, aammattaaq kinguliiniittut takukkit,
- Oqartussaaffiit suliaqatigiissut, taakkunani Inatsisartunut ilaasortat inatsit naapertorlugu allamilluunniit tunngaveqartumik oqartussaaffik tamaat ilaannaaluunniit ilaasortaaffigalugu, Ombudsmandip 1995-imut nalunaarutaa malillugu immikkut ajornartorsiuteqarfiupput.

Inuussutissarsiutitigut Tapersiisarnermut Ataatsimiititaliamut tunngasumik 1995-imi taamatut ajornartorsiuteqartoqarsimavoq, Ombudsmandilu pisinnaatitaanerminik killiliinermini ima eqikkaasimavoq, ataatsimiititaliaq sulianik ingerlatsinermut oqartussaasut suliassaasa nalinginnaasut assinginik suliaqartartilluni, soorlu ilaatigut qinnuteqaatinik ataasiakkaanik aalajangiisarnermigut, taamaattumillu naalakkersuisut suliassaqarfianni, Inatsisartullu sulinerata nalinginnaasup ilaatut pinnani, suliaqarluni, taava ataatsimiititaliaq Ombudsmandip pisinnaatitaaneranut ilaavoq.

Oqaaseqaammi 1998-imeersumi, Ombudsmandip ukiumut 1998-imut nalunaarutaani eqqartorneqartumi, Ombudsmandi isummernerit taakkununga assingusut tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni Kommunit Nakkutilliisoqarfiannut tunngasumik pisinnaatitaasutut imminut isigivoq, tassami Ombudsmandip aamma pingaartissimmagu, siulersorneqarnermik 1994-imi iluarsaaqqinnermi Inatsisartut nakkutilliisoqarfimmi sinniisuutitaasa amerlassutsimikkut ikilisinneqarsimanerat, ilaasortanit amerlanerussuteqartunit 3-nit ilaasortanut ikinnerussuteqartunut 2-nut, Ombudsmandeqarfimmut pilersinneqassamaartumut tunngasumik pisinnaatitaanerup killiliiviginissaa innersuussutigierparlugu.

Pisinnaatitaanerup killissalersugaanera pillugu apeqqut naalagaaffimmi oqartussaasut eqqarsaatigalugit aamma atuussimavoq:

Kalaallit Nunaanni Tugassasiuutit pillugit Aalajangiisartut, naalagaaffimmi oqartussaasuusut, Justitsministerip toqqagaannaanik ilaasortaqartut eqqarsaatigalugit Ombudsmandi 1998-imi pisinnaatitaangitsutut imminut isigisimavoq.

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut, tassalu 24. marts 2009-mi, Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut, Naalakkersuisut tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 17-imi, 19. november 2007-imeersumi § 41 tunngavigalugu pilersissimasaat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaasutut imminut isigilersimavoq. Ombudsmandip aalajangiinera taanna Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut nutaat suleriaasiat aqqissuussaankullu inissisimanerat pillugit paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit pisimavoq, imaammammi Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut taakku naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Tugassasiuutit pillugit Aalajangiisartuinut tamakkiisumik assersuunneqarsinnaangitsut, Aalajangiisartullu taakku ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineri aaq-qiagiinnigissutinik aalajangiiviginnittartutut Ombudsmandip sulinerani ilaatinneqartariaqanngitsutut isigineqarnissaannut erseqqissumik tunngavissaqanngimmat.

Inuit normuisa atorneqarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) kommunillu sulianik suliarinninneri pillugit naammagittaalliutit suliarinissaannut Ombudsmandi 2000-imi pisinnaatitaasutut imminut isigisimavoq.

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Politimesteri 2001-imi nalunaarfigisimavaa nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuutsit pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliarsuaq Politimesterip aalajangersimasumik siulitittaasuuffigisaa eqqarsaatigalugu Ombudsmandi pisinnaatitaasutut imminut isigisoq, tassami Politimesteri ataqatiginneqarnermi tassani Namminersorlutik

Oqartussat (siusinnerusukkut Namminersornerullutik Oqartussat) sinnerlugit aqutsinikkut suliassamik isumaginnittuummat.

Imm. 3 pillugu

Aalajangersagaq taanna Ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut aamma suliffeqarfinnut il.il., inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissornikkut aalajangiinikkut suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inat-simmi malittarisassanut imaluunniit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit inatsisikkut aalajangersagaangitsunut ilanngunneqartunut, naleqqiussilluni pisinnaatitaaneramik killissalersuineri tunngavissaanerusutigut ajornartorsiutinit arlalinnit pilersinneqarsimavoq.

Aalajangersakkakkut tamatumunnga peqatigitillugu tunngaviusumik ajornartorsiutaasumik matuminnga aaqqiinarneq siunertarineqarpoq, tassalu Naalakkersuisut Ombudsmandip pisinnaatitaaneranut ilaatinneqartut ataqatigiinneqarnermi allami Ombudsmandip pisinnaatitaanera pillugu aalajangiisinnaaneranik. Iliuseqarniarnerit Ombudsmandip pisinnaatitaanerata annertussusissaa pillugu aalajangernernut tunngassuteqartut Inatsi-sartunit aallaaveqartariaqarput, Naalakkersuisunit pinnatik.

Suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi aamma paasitinneqarsinnaatitaanermik inatsimmi § 1, imm. 2 Naalakkersuisut ingerlatsinermut inatsisit ingerlatseqatigiiffinnut, peqatigiiffinnut il.il., erseqqinnerusumik taaneqartunut, pisortat ingerlatsinerannut ilaa-sutut naatsorsuunneqarsinnaangitsunut, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit atortuutinneqarnissaat pillugu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik imaqarput.

Piomasagaatit suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi taamatullu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taaneqartut ingerlatseqatigiiffiup, suliffeqarfiup, peqatigiiffiup il.il., suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsisip aamma paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip malittarisassartaannut ilanngunneqarnissaannut inatsisini eqqartorneqartuni taakkunani marlunni taaneqartut tassaapput oqartussaaffiup sulinerani aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommunimit annertunerusutigut matussuserneqassat imaluunniit oqartussaaffiup inatsisikkut imaluunniit inatsit naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit imaluunniit kommuni sinnerlugu aalajangiinissaminut pisinnaatitaaffilerneqarsimaneratut annertutigisumik tamanna atuutissasoq.

Naalakkersuisut piginnaatitsissut taanna maannamut A/S Inissiaatileqatigiiffimmuut INI-mut atorsimavaat, tamannalu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigut nr. 37-kkut 19. december 1996-imeersukkut pivoq.

Nalunaarut, soorlu tamanna Ombudsmandip 1997-imi ukiumoortumik nalunaarutaanit

ersertoq, Ombudsmandip ingerlatseqatigiiffinnut suliassanik, suliassat pisortat oqartussaasut ingerlatsinerannut inatsiseqartitsinermut taamatullu inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermut tunngasut pissuseqataannik, isumaginnittunut tunngasumik pisinnaatitaanerata annertussusia pillugu qularutiginninnernut nalornissuteqarnernullu pissutaasarsimavoq, taamatuttaarlu soorlu ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu inat-simmit erseqqissumik ersinngitsoq, ingerlatseqatigiiffik suliassaqrfinni suni Kalaallit Nu-naanni Namminersornerullutik Oqartussat (massakkut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat) sinnerlugit imaluunnit kommuni sinnerlugu aalajangiinissaminut piginnaatinneqarnersoq.

Ombudsmandi ingerlatseqatigiiffimmik tassungalu oqartussaataitaalluni pisortaqrarfimmik oqaloqatiginnereernerit kingornatigut ingerlatseqatigiiffiup suliassaanik aalajangersimasumik naliliineq tunngavigalugu pisinnaatitaanini pisariaqartutigut killilerpaa, tamannalu Ombudsmandip nalunaarummi amigaatinik Inatsisartunut Naalakkersuisunullu 1997-imi decemberip qaammataani nalunaarutiginninneranik nassataqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip kingunerissavaa Ombudsmandi pisuni ataasiakkaani tamani, oqartussaaffik allaffissornikkut aalajangerneq malillugu ingerlatsinermi inatsiseqartitsinermut ilanngunneqaraangat, pisariaqartitsinertut annertutigisumik pisinnaatitaanerminik oqartussaaffimmuut naleqqiussilluni killiliisariaqassasoq. Naatsorsuutigineqarpoq oqartussaaffik pineqartoq suleqatigalugu taamatut killissaliisoqartarumaartoq.

Inatsisartut tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 11. november 2000-imeersumi taamani atuuttumi (massakkut aningaasanoorutit ilaannit iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni nr. 10-mi, 22. november 2011-meersumi § 7) § 2-kkut aalajangersarsimavaat aningaasat taakku Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata aamma Team Greenlandip agguaatissagaat. Aalajangersagaq taanna piareersarlugu sulianit erserpoq taanna Naalakkersuisut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu suliniaqatigiiffinnut taakkununga marlunnut atuuttussanngortissinnaagaat. Tamanna suli pisimangilaq, suliniaqatigiiffiillu taakku marluk eqqarsaatigalugit pisinnaatitaasinnaanini pillugu apeqqummut Ombudsmandi suli saqqummiussiffigineqarsimangilaq.

Tamatuma saniatigut pineqartoq tassaasimavoq Inatsisartut takornariartitsisarnermik inuussutissarsiteqarnerup aamma nunami inuussutissarsiutit siuarsarneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 10-kkut, 14. november 2004-meersukkut aalajangersaasimasut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit aqutsinermi ingerlatseqatigiiffimmuut namminersortumut taamaattumut atuutissasoq.

Ingerlatseqatigiiffik taamaattoq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip pisinnaatitaaneramik apeqquut Ombudsmandimut aalajangiiffigisassatut suli saqqummersimangilaq.

Aammattaaq ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 22. november 2011-meersumi tunngavissaliisimapput ilinniagaqarnersiutit pillugit malittarisassanik aqutsinermik suliffeqarfimmut namminersortumut Naalakkersuisut isumagisassannortitsisinnaasut.

Inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit erserpoq taamatut isumagisassannortitsinermi suliffeqarfik namminersortoq taanna suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqassasoq.

Suliffeqarfik namminersortoq taamaattoq eqqarsaatigalugu Ombudsmandip pisinnaatitaaneranik apeqqummik Ombudsmandi aamma saqqummiussiffiqineqarsimanngilaq.

Oqartussaaffimmut ingerlatsinermi inatsiseqartitsinerup malittarisassartaanut ilanngunneqartumut tunngasumik Ombudsmandip pisinnaatitaaneranik killissaliineq Ombudsmandip aalajangiisartunut, ataatsimiititalianut, il.il., tunngasumik pisinnaatitaanerminik killiliineranit allaassuteqangaarnerunissaa ilimagineqanngilaq, tamatumani siunnersuummi § 7, imm. 2 takuuk.

Tamanna ilaatigut ima nassataqarpoq, tassalu Ombudsmandi, oqartussaaffiup pineqartup allaffissornikkut ingerlataanik, aaqqissuussaannikkut inissisimaffianik, oqartussaaffiup oqartussaasutut qulliuernerusutut naammagittaalliorfiusinnaanermi periaasianik il.il., pisuni ataasiakkaani naliliisarumaartoq, oqartussaaffiup Ombudsmandip pisinnaatitaaneranut ilanngunneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq siunertaralugu.

§ 8 pillugu

Aalajangersagaq taanna naalakkersuinermut inatsiseqartitsinermi tunngaviusuni sumiiffimmi namminersorluni aqutsinerup ataqqineqarnissaanik tunngaveqarnermut ersiutaavoq.

Aalajangersagaq pingaartumik ima kinguneqarpoq, tassalu Ombudsmandip kommunimi missingersuusiornissamut pissaaneqarneq ataqqissagaa, kommunalbestyrelsilu inatsisip atuuttup killissarititaasa iluanni isumalluutunik agguataarisussaasoq tunngaviutissagaa.

Aammattaaq aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu kommunimi naliliinikkut aalajangiinerit pineqartillugit, inatsisip atuuttup killissarititaasa iluanni sumiiffimmi politikikkut nalilersuinerit tamatumalu nassatarisaanik kommunit akornanni assigiinngissuteqarsinnaanerit Ombudsmandip ataqqissagai.

§ 9 pillugu

Aalajangersagaq Ombudsmandip naliliinermini tunngavigisaani killissaliinernik imaqarpoq.

Aalajangersagaq inatsisitigut pissusiusunik atuuttunik erseqqinnerulersitsinissamik siunertaqarpoq, taanna malillugu ilagiinni siulersorneqarnikkut pissusiusut allaffissornikkut sulinertut, Ombudsmandip nakkutilliineranut ilaatinneqartutut isigisariaqarlutik, akerlianilli ilagiit nalunaajaanerminnut tunngavigisaat upperisamillu ajoqersuuteqarnerat Ombudsmandip nakkutilliineranut ilanngunneqarsinnaanngitsut, tassami ilagiit sulinerisa ilaannut tassunga malittarisassat naalakkersugaanermut inatsiseqartitsinikkut Tunngaviusumik Inatsimmi § 4-mit aqunneqarmata, inatsisiliortullu Tunngaviusumik Inatsimmi § 66 naapertorlugu pisinnaatitaanerannut ilaatinneqaratik.

§ 10 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersarneqarpoq nalunaarut Inatsisartut ukiakkut ataatsimiineranni suliarisassanngorlugu Inatsisartunut tunniunneqartassasoq.

Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut tunniuttassagaa tunngavigineqarpoq. Ukiumoortumik nalunaarutip Inatsisartuni qanoq iliorluni suliarineqartarnissaa Inatsisartut namminneq aalajangigassaraat.

Ukiumoortumik nalunaarutit Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aalajangiiffigisassatut siunnersuutitit saqqummiussaa aqutigalugu ukiuni kingullerni isummerfigineqartarsimapput.

Ombudsmandip inatsisikkut aalajangersagaasumik paasissutissiissusaatitaaneq nalunaarutininik tamanut saqqummiunneqarsimasunik Ombudsmandip nittartakkaminut www.om-budsmand.gl-imut ilanngussisarnermigut tapertalertarpaa. Aammattaaq Ombudsmandip, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat isumaqatigiissuteqarfigereerlugu, suliart Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarummut ilanngutissamaagai, nittartakkamut ukioq nalunaarusiorfiusoq 2009 aallarnerfigalugu ilanngunneqartalissasut aalajangerpaa.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersagaq taanna naapertuilluartumik eqqartuussineq, “fair trial”, pillugu tunngavinnut nalinginnaasunut naapertuuttutut isigisariaqarpoq.

§ 11 pillugu

Naatsorsuutigineqarpoq Ombudsmandip inatsisini atuuttuni erseqqarlunnernik amigaatinillu naliliinernut, oqaatsimut inatsisitigut inissisimanermi innarlitsaalineqarnissamik qular-naallisitsinermik taaneqartartumut ilaasunut, aammalu inatsisinik

akuersissutigineqarsimasunik allaffissornikkullu aalajangersakkanik politikikkut naliliinernik tunngaveqanngitsunut, atassuteqartumik nalunaaruteqartarnermi maannamut periaaserisimasani attatiinnassagaa.

Ombudsmandip Inatsisartunik nakkutilliisussaanginnerata malitsigisaanik Inatsisartut pissutsimut isummereersimappata Ombudsmandi aalajangersagaq taanna malillugu nalunaaruteqarsinnaangilaq.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut nammineq piunassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu Ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut inatsisit pioreersut imaluunniit inatsisissatut siunnersuutit pillugit oqaaseqaatinik saqqummiussinissaminut periarfissaa eqqarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 17 pillugu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput. Nalunaarutigisassat nalinginnaasumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut kiisalu Naalakkersuisunut nalunaarutigineqartarput.

Malittarisassani amigaatit, assersuutitut Ombudsmandimit nalunaarutigineqarsinnaasussat, suussutsimikkut imatut oqaatigineqarsinnaapput:

- Malittarisassap kalaallisut qallunaatullu oqaasertaanni naapertuutinngitsoqarnera.
- Malittarisassap atuuffigisassaa pillugu erseqqarluttoqarnera.
- Allaffissornermi aqutsinikkut malittarisassap inatsisikkut tunngavissaqannginnera imaluunniit inatsisikkut tunngavissaqarnerata nalorninartoqarnera.
- Allaffissornermi aqutsinikkut malittarisassat marluk imaluunniit inatsimmi malittarisassat marluk akornanni naapertuutinnginnerit.
- Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliiata ataatsimullu malittarisassat, Namminersorlutik Oqartussat malissallugit pisussaaffigisaasa, matumani namminersorneq pillugu inatsit, Tunngaviummik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, akornanni naapertuutinngitsoqarnera.
- Oqartussaasup qulliunerusup naammagittaalliorfiusinnaasup suunerata erseqqarlunnera.
- Periaaseq inatsisikkut tunngaveqanngitsoq.

§ 12 pillugu

Imm. 1 pillugu

Kialuunniit Ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanerani aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu assersuutigalugu naammagittaalliorlut nammineersinnaassuseqarnera, qallunaatut innuttaassuseqarnera imaluunniit Kalaallit Nunaanni najugaqarnera pillugit piumasagaateqartoqarsinnaanngitsoq.

Naammagittaalliorlut suliami illua'tungiusutut inissisimanagera imaluunniit inatsisinut tunngasumik suliami soqutigisaqarnera aallaavittut piumasagaataangilaq. Taamaattorli Ombudsmandip suliani, inuit ataasiakkaat namminneq pissuserisaannut tunngasuni, isumaqataanissaq imaluunniit naammagittaalliuut inummit naammagittaalliorlutumit allaanerummit saqqummiunneqarsimappat, naammagittaalliorlutumit piginnaatitsissuteqarnissaq piumasarisarppaa. Tamatumuunakkut Ombudsmandip qulakkiissavaa suliami illua'tungiusoq Ombudsmandip suliamik suliaqarnermi ilaatut suliami illua'tungiusup inuinnartut pissusaanut tunngasut, ombudsmandip oqaaseqaataani issuarneqarsinnaassusat, pillugit paasissutissanik paasiniaaneranut isumaqataasoq.

Taamaattorli Ombudsmandip naammagittaalliorlut annertuumik imaluunniit naleqquttumik inatsisinut tunngasumik suliami soqutiginninnermik takutitsinngitsut itigartissinnaasarumarpai, aamma tak. inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1 pillugu oqaaseqaatit.

Oqartussaasut allat pillugit oqartussaasut naammagittaalliuutaat Ombudsmandimut aallaavittut suliarineqartassanngillat. Kisiannili, soorlumi Ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaata kalaallisuuanu quppernermit 27-mit qallunaatuuanilu quppernermit 21-mit tamanna ersertoq, pisortanit oqartussaasunit pisortat oqartussaasut allat pillugit naammagittaalliuutip suliarinissaanut pinnaatitaasutut Ombudsmandi imminut isigivoq, tassami naammagittaalliorlut suliami aalajangersimasumi tassani suliami illua'tungiusumut inuinnartut isigisariaqarmat.

Ombudsmandi Inatsisartunit Inatsisartulluunniit ataatsimiititaliaannit naammagittaalliummik suliaqarnissaminut pisussaaffeqanngilaq, tamannami Ombudsmandip Inatsisartunit attuumassuteqanngitsuunerata kingunerimmagu, Ombudsmandilu Inatsisartunit taakkulu ataanni oqartussaasunit peqqusissuteqarfigineqarsinnaanani.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkap inuit tarnikkut nappaateqarnermut tunngasut pillugit inatsiseqartitsineq naapertorlugu allaffissornikkut kiffaanngissusiigaasut taamatullu inuit, pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq naapertorlugu misissuinerup imaluunniit pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsineq naapertorlugu oqartussaasut kiffaanngissusiigaasunit misiliisuutitaqartitsiviunngitsumik pineqaatissiinerup ilaatut kiffaanngissusiigaasut Ombudsmandimut naammagittaalliorsinnaanerannik qulakkeerussinissaq siunertaraa.

Tamanna Inatsisartut Ombudsmandiat eqqarsaatigalugu ima nassataqassaaq, tassalu aamma inuit kiffaanngissusiiagaasimasut Kalaallit Nunaanni imaluunniit Qallunaat Nunaanni najugallit Namminersorlutik Oqartussat kommunillu pillugit naammagittaalliorsinnaasassasut, oqartussaasumit kiffaanngissusiiasumit killilersorneqarnatik.

Inatsisartut Ombudsmandiannut saaffiginnissuteqarnerni malunnaarsaarnermik Folketingip Ombudsmandianut saaffiginnissuteqarnerni atuuttup assinganik kiffaanngissusiiakkat atugaqartinnissaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaattorli aalajangersakkap immikkoortua, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmut tunngassutilik, aammalu inunnut kiffaanngissusiiagaasunut angerlarsimaffimmi Inatsisartut Ombudsmandiata § 7 naapertorlugu pisinnaatitaaneranut ilaanngitsumi najugalinnut tunngassuteqartoq naalagaaffimmi oqartussaasunut isumaqatigiinniutigineqaqqaartussaavoq.

Justitsministereqarfiup allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministerip oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkap taassuma manna nassataraa, tassalu erseqqissarneqassasoq naammagittaalliuutit kinaassutsimik isertuisut naammagittaalliuutillu najugaqarfigisamik, Ombudsmandip suliamik suliaqarnera pillugu nalunaarutinik nassitsiffigisinnaasamik taasaqarfiunngitsut Ombudsmandimit suliarineqarsinnaagajunngitsut.

Aamma pineqartoq tassaavoq Ombudsmandip sulinermini inatsiseqartitsinikkut isumannaatsuutitsineq eqqarsaatigalugu piumasaqaatigisimagaa naammagittaalliuutit e-mailikkut nassiunneqartut, scannikkamik atsiorneqanngitsut, nassiusisup allakkatigut imaluunniit telefaxikkut malitseqartitsivigisassagai, nassitsisullu kinaassusia tassuuna uppersarlugu. Periaatsip taassuma atorneqarnerata ingerlaqqinnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Imm. 3 pillugu

Naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussusilik taamatorluinnaq paasineqassaaq, tassalu piffissaliussamik saneqqutsinissamut inatsisitigut tunngavissaqanngitsoq. Taamaattumik Ombudsmandip naammagittaalliuut kingusinnerpaamik pissutsit naammagittaalliuutigineqartut pisimanerannit ukiup ataasinngornerani tigoreersimasussaavaa.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap aallartiffissaa sanioqqutassaangilluinnartut paasineqassaaq, tassalu naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ullormit suliami inaarutaasumik aalajangiiffiusumit ingerlalersussatut naatsorsuutigineqartoq.

Naammagittaalliornissamut piffissaliussap naanerani saneqqutsinnginnissamik paasinninnermut tunngavilersuutaasoq tassaavoq Ombudsmandip naammagittaalliutininik Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuinit tamanit tiguneqartunik suliaqarnerani assigiiaarnerusunngortitsinissamik pingaartitsineq. Aammattaaq oqartussaasut suliami aalajangiisimasut eqqarsaatigineqarput, tassami oqartussaasut suliap inaarneqarsimanera naatsorsuutigisinnaasariaqarmassuk. Kiisalu naggataatigut saneqqutsinnginnissamik paasinnineq Ombudsmandip, taamaaliornissamut tunngavissaqarpat, naammagittaalliut kingusinaarluni tunniunneqarsimasoq tunngavigalugu suliassamik nammineerluni aallartitsisinnaajumaarnissaanut ataneqartillugu isigineqartariaqarpoq. Aammattaaq takukkit inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 1 pillugu oqaaseqaatit.

Imm. 4 pillugu

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasup qullerpaap isummernissaa Ombudsmandip suliniutigisimappagu naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussusilik imm. 3-kkut aalajangersarneqarsimasoq Ombudsmandip sivitsorsinnaagaa.

Erseqqissaanermi pisut Ombudsmandip naammagittaalliuummik suliarinninneranut § 13-ip toqqaannartumik akornutaanngiffii Ombudsmandilli § 14 tunngavigalugu suliamik suliarinninnginnermini suliap allaffissornikkut aqutsinermi oqartussaasumit suliarineqartariaqartutut isumaqarfigisai pineqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisariaqarsinnaavoq Ombudsmandi isumaqarpat suliaq kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut nalinginnaasumut saqqummiunneqartariaqartoq, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit ingerlatsiveqarfimmik pineqartumik nakkutilliinissamut piginnaatitaasumut saqqummiunneqartariaqartoq.

Naammagittaalliut nutaaq aalajangiinerup naammagittaalliutigeqqaarneqartup kingorna ukiumik ataatsimik piffissaliussap naannginnerani suliarineqarsinnaanngitsoq pissutsit ilimanarsisippassuk Ombudsmandip naammagittaalliortoq pisuni taamaattuni nalunaarfigisinnaavaa aalajangiineq naammagittaalliutigeqqaarneqartoq pillugu naammagittaalliut nutaaq piffissaagallartillugu tunniunneqartutut isigineqassasoq, naammagittaalliut suliat ataasiakkaarlugit sivikinnerusumik piffissaliussatut nalunaarutigineqartup iluani tiguneqarpat.

§ 13 pillugu

Aalajangersagaq tunngaviusumik isummamut imaattumut ersiutaavoq, tassalu ingerlatsiviup innuttaasullu akornanni saqitsaassutit illua'tungeriit akunnerminni aaqinniartariaqaraat,

nakkutilliisutut oqartussaasup avataaneersup Inatsisartut Ombudsmandiattut ittup suliamut akuliutinneqannginnerani.

Ombudsmandip periaaseraa pissutsit allat pillugit naammagittaalliuutit, taakkunani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorpeqarsimanngikkaangat, aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutit assigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfiusinnaasumut nassiuqqassasut, tassani isummerfigineqarnissaat siunertaralugu. Periaasiusoq unaavoq, Ombudsmandip naammagittaallioroq oqartussaasup qulliunerusup suliamik isummerfiginninnissaanik utaqqimaqqusarlugu, naammagittaallioroq naammagittaalliumminik Ombudsmandimut saqqummiussinnginnerani.

Taamaattumik aalajangiinerit pillugit naammagittaalliuutit aamma pissutsit allat pillugit naammagittaalliuutit akornanni immikkoortitsisarnerup ingerlateqqinneqannginnera Ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinnilnginnerani allaffissornikkut aqutsinermi oqartussaasunut qulliunerusunut naammagittaalliorfiusinnaasumut periarfissat tamarmik tamatigut atorpeqarsimanissaanik tunngavimmik allaaserineqartumik qulakkeerinnittuussaq.

Ombudsmandip innuttaasut inatsimmi naammagittaalliorfiusinnaasumut piffissaliunneqartup iluani oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfiusinnaasumut periarfissanik atueqqaarnatik Ombudsmandimut naammagittaallioroq naammagittaalliuutaasa suliarineqarnissaat (aamma) itigartitsissutigisarpaa. Periaatsip taassuma manna allaavigaa, tassalu innuttaasoq allaffissornermi aqutsinikkut naammagittaalliorfiusinnaasumut periarfissamut taarsiullugu Ombudsmandimut naammagittaalliorfiusinnaasumik toqqaasinnaasariaqanngitsoq.

Ombudsmandimut naammagittaalliorfiusinnaasumut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivilissusilik, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, aatsaat piffissamit, pisup naammagittaalliuutigineqartup oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqarnerata kingornatigut aallartittutut naatsorsorneqalersarpoq.

Taamaalilluni piffissaliussap qaangerneqarnera pissutigalugu itigartitsineq, tak, inatsisissatut siunnersuummi § 12, imm. 3, oqartussamut qulliunerusumut naammagittaalliorfiusinnaasumut periarfissamik atuisimannginneq pissutigalugu itigartitsinermut sanilliullugu periarfissatut kinngullertut inissisimavoq.

Taamaattorli Ombudsmandip, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 15, imm. 1, suliaq nammineerluni suliarilersinnaavaa, allaffissornikkut oqartussaasumut qulliunerusumut inatsisitigut aalajangersagaanngitsumik naammagittaalliorfiusinnaasumut naammagittaalliorsinnaatitaaneq imaluunniit naammagittaalliorsinnaatitaaneq inatsisitigut aalajangersagaasoq atorpeqarsimanngikkaluarpataluunniit.

§ 14 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersakkakut Ombudsmandi, naak naammagittaalliuut piffissaq eqqorlugu naammagittaalliuutigineqarsimagaluartoq, oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaaneq atorneqarsimagaluartoq naammagittaalliuullu pissutsinut, Ombudsmandip pisinnaatitaaneranut atagaluartoq, naammagittaalliuutip suliarinissaata itigartitsissutiginissaanut periarfissinneqarpoq.

Aalajangersagaq taanna manna tikillugu suliat itigartitsissutiginissaannut suliallu suliarineqarnissaminnut naleqquttunngorsarnissaannut atorneqarsinnaavoq, taamaaliornikkut naammagittaalliuutip immikkoortuisa ilaannai aalajangersimasumik misissuiffigineqassallutik. Aalajangersagaq taanna suliat makku suliarineqarnissaasa itigartitsissutigineqarnissaannut atorneqartarsimavoq:

- suulluannngitsut pillugit naammagittaalliuutit,
- pissutsit inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsinermit malittarisassanut sanilliussilluni pisortat suliffiutaannik naliliinissamik piumasaaqateqarfiusut pillugit naammagittaalliuutit,
- naammagittaalliuutit misissuinissamut nukissanik naleqqutinngitsumik amerlasuunik piumasaaqateqarfiusut,
- naammagittaalliuutit Ombudsmandip naalakkersuisunikkut siunertaqartutut naliliiffigisai aamma
- naammagittaalliuutit, assersuutigalugu pissutsinik uppersaasersuinermit tunngasunik pissuteqarluni eqqartuussivinnit aalajangiivigineqarnissaat pissusissamisoornerusut.

Kiisalu aalajangersagaq sulianik, Ombudsmandip nammineerluni suliniutitut suliarinissaat naleqquttuunerpaasutut isumaqarfigisaanik itigartitsissuteqarnermut atorneqartarsimavoq, oqartussaasuni taakkuusuni pissutsit assigiiartut pillugit naammagittaalliuutinik arlalinnik naammagittaalliuuteqartoqartarsimanera pissutigajunnerullugu.

Naammagittaalliuutinik, Ombudsmandimit suliarineqarnissaminnut allatigut naammassinnittunik, itigartitsissuteqarnissamut Ombudsmandip piginnaatinneqarnerata Ombudsmandip siunertarisamut naleqqunnerpaasorinninneratut atuinneqarsinnaasariaqarpoq.

Imm. 2 pillugu

Naammagittaalliuutip suliarineqarnissaa itigartitsissutigiguniuk sumut naammagittaalliorqarsinnaanera Ombudsmandip sapinngisamik ilitsersuutigissavaa.

§ 15-imut

Imm. 1 pillugu

Periaatsimi suliaasat nammineerluni suliarineqalersarput suliaasaq pissutsinik tunngavissaanerusunik tunngaveqaraangat, imaluunniit suliaasap paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit kukkunernik annertuunik pingaarutilinnillu imaqarsinnaanera tunngavigalugu. Tamatumunnga pissutaasinnaavoq suliap tusagassiuutini eqqartorneqarnera, naammagittaalliutip kingusinaarluni tunniunneqarsimanera imaluunniit naammagittaalliutit imarisamikkut imaluunniit imarisaasa immikkoortuisa ilaasa tamanut tunngasumik immikkut misissuiffigineqarnissaminut piukkunnarnerpaanerat.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersagaq Ombudsmandip nammineerluni suliniutinik, oqartussaasumi suliaasanik arlalinnik ilalinnik imaluunniit oqartussaasuni arlalinni suliaasanik pissuseqatigiinnik, aallartitsinissaanut periarfissiivoq.

§ 16 pillugu

Ombudsmandi suliffeqarfinnik il.il. misissuinermini - apeqqutit inatsiseqartitsinermut tunnganerusut pillugit naliliinermi saniatigut - suliffeqarfiup/paaqqinniffiup sullitaasa inuttut timikkut tarnikkullu ikiuineq eqqarsaatigalugu atugaat pillugit aamma naliliisarpoq. Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu naliliinera innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnissaannik, mianerineqarnissaannik inuppalaartumillu pineqarnissaannik piumasqaateqarnermit sunnerneqarsimassaaq. Ombudsmandip naliliinera assersuutigalugu illutat allangortinneqarnissaat, pitsaanerusumik aserfallatsaalineqarnissaat imaluunniit sunngiffimmi sammisasaqartitsinermilu pitsaanerusunik suliniuteqartoqarnissaa pillugit inassuteqaatit saqqummersinnaavoq.

Aalajangersagaq Ombudsmandip kommunip allaffiinik, suliffeqarfinnik atuartitsiviusunik, isumaginninnermi paaqqinniffinnik pisortallu allaffeqarfiinik il.il. assersuutigalugu Folketingip Ombudsmandiata pisinnaatitaaneratul pisinnaatitaalluni misissuivissinnaatitaaneranut inatsisikkut tunngavissaliivoq. Misissuiartorluni takusaanerit taamaattut Ombudsmandip naliliinera tunngavigalugu immikkut suliniuteqarnertut imaluunniit allatigut illoqarfinnut nunaqarfinnulluunniit tikeraarneranut atatillugu ingerlanneqarsinnaapput.

Ombudsmandip suliffeqarfimmi takusaanini tunngavigalugu suliffeqarfimmik taassuminnga misissuinerani torersuutitsinissamik malittarisassat allassimasut suliffeqarfimmut pineqartunut imaluunniit suliffeqarfiup sullitai eqqarsaatigalugit atuuttut ilaatinneqarsinnaapput.

Suliamik paasissutissiinerup ilaatut Ombudsmandip suliffeqarfinnik takusaanera pillugu oqaaseqaatini § 18, imm. 4 innersuussutigineqarpoq.

§ 17 pillugu

Aalajangersakkap taassuma erseqqissarpaa Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaaarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersaq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasooq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliaasaq Ombudsmandip sulineranut ilaasoq.

Suliassap annertussusia isumaqatigiissummut ilassummi nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasumi artikelini 17-imit 23-mut aamma artikelimi 35 imaattunik oqaasertaqartuni erseqqinnerusumik allaaserineqarsimavoq:

"[...]

Artikel 17

Naalagaaffiup peqataasup suulluunniit isumaqatigiissummut ilassutip matuma atortuulernerata imaluunniit atortuulersinneqarnerata akuerineqarnerataluunniit kingornatigut kingusinnerpaamik ukioq ataaseq qaangiutsinnagu naalliutitsisarneq pinaveersaartinniarlugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisoq ataaseq arlallilluunniit atatissavai, toqqassavai pilersissallugilluunniit. Pinaveersaartitsisut qitiunngitsumi inissisimasunit toqqagaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut toqqarneqarsinnaapput, isumaqatigiissummut ilassut manna siunertarlugu, taakku isumaqatigiissummut ilassummi aalajangersakkanut naapertuuttuuppata.

Artikel 18

1. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinerminni arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat sulisuisalu arlaannaannulluunniit attuumassuteqannginnerat naalagaaffiit peqataasut uppersassavaat.
2. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsinermi immikkut ilisimasallit suliatigut pisariaqarneratut pininnaasaqarnissaat ilisimasaqarnissaallu qulakkeerniarlugu pisariaqartumik iliuserineqartussat naalagaaffiit peqataasut isumagissavaat. Angutit arnallu amerlaqatigiissinniarneqassapput, nunallu inoqqaavisa nunamilu ikinnerussuteqartut naammaginnartumik sinniisqartinneqarnissaat anguniarneqassalluni.
3. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulisinnaaqqullugit pisariaqartitaannik atugassikkumallugit naalagaaffiit peqataasut imminnut pisussaattipput.
4. Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisunik pilersitsinermi nunami pineqartumi inuit pininnaatitaaffii pillugit suliniaqatigiiffiit inissisimanerat naalagaaffiit peqataasut pisariaqarneratut mianerissavaat.

Artikel 19

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut annikinnerpaaffiatigut makkuninnga pininnaatitaassapput:

- a) inuit kiffaanngissusiagaasimasut tiggummineqarfiini, tak. artikel 4-mi nassuiaat, pinninnerup akuttunngitsumik misissortarnissaanut, naalliutsitsinermit peqqarniingaartumillu inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pineqarnermut pillarneqarnermulluunniit illersorneqarnerisa

nukittorsarneqarnissaat siunertaralugu;

- b) oqartussaasunut susassaartunut kaammattuutunik saqqummiussinissaminnut, inuit kiffaanngissusiagaasimasut pineqarnerisa atugaasalu pitsaanerulersinneqarnissaat siunertaralugu aamma Naalagaaffiit Peqatigiit aalajangersagaat pineqartut isiginiarlugit naalliutsitsineq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinninneq imaluunniit pillaneq pinaveersimatinniarlugit;
- c) inatsisaareersut inatsisissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuutunik oqaaseqaatinillu saqqummiussinissaminnut.

Artikel 20

Nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut piginnaatitaanermikk naammassinninnissaat anguniarlugu naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi peqataasut imaaliornissamut imminnut pisussaattipput:

- a) tigumminniffinni, tak. artikel 4-mi nassuiaat, inuit kiffaanngissusiagaasimasut amerlassusiat kiisalu tigumminniffiit amerlassusii sumiiffiillu pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissamut;
- b) inuit taamaattut pineqarnerat kiisalu kiffaanngissusiagaanermi atugaat pillugit paasissutissanik tamanik tunniussinissaminnut;
- c) tigumminniffinnut taakkulu illuutaannut atortulersuutaannullu tamanut isersinnaatitsinnissaminnut;
- d) inuit kiffaanngissusiagaasimasut kiisalu inuit kikkulluunniit paasissutissanik pisariaqartinneqartunik tunniussinissaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup isigisaanik nakkutiginekaratik ilisimannitoqaratilluunniit oqaloqatiginissaannut periarfissiinnissaminnut, inuk nammineq oqalutseqarluniluunniit oqaloqatigalugu, tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat;
- e) sumiiffinnik iserfigerusutanik inunnillu oqaloqatigerusutanik toqqaanissaannut kiffaanngissuseqartinnissaannut;
- f) pinaveersaartitsinermi komitémut attaveqarfiginnissinnaatitsinnissaminnut, paasissutissanik tassunga nassiussinnaatitsinnissaminnut taassuminngalu naapeqatiginnissinnaatitsinnissaminnut.

Artikel 21

1. Oqartussaasup imaluunniit atorfilittap kialuunniit inuk suliniaqatigiiffilluunniit paasissutissanik nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut tunniussisimanagera pissutigalugu naalliutsinneqaqqusinnaanngilaa pineqaatissinneqaqqusinnaanaguluunniit, imaluunniit tamanna akuersaarsinnaanagu akueriinnarsinnaanaguluunniit, paasissutissat eqqortuunerat eqqunngitsuuneralluunniit apeqqutaatinnagu, paasissutissanillu tunniussineq innunnt suliniaqatigiiffinnulluunniit taamaattunut ajoqutissarsiffiusumik kinguneqartinneqassanani.

2. Paasissutissat isertuunneqartussat nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumit katersorneqartut nipangiussisimasussaataatitaanermik aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqarput. Pissutsit innunnt ataasiakkaanut tunngalluinnartut pillugit paasissutissat inuk pineqartoq erseqqilluinnartumik akuersisimannippat tamanut saqqummiunneqassanngillat.

Artikel 22

Naalagaaffimmi peqataasumi oqartussaasut taamaaliornissaminnut pisinnaatitaasut nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup kaammattuutai suliarissavaat, naammassinninniarlunilu iliuuserineqarsinnaasoo pillugu oqaloqatiginnissallutik.

Artikel 23

Naalagaaffiit isumaqatigiisummut ilassummi matumani peqataasut imminnut pisussaattipput nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut ukiumoortumik nalunaarusiaasa tamanut saqqummiunniissaannut ilisimaneqalersinniarlugillu siammarterinnissaminnut.

(...)

Artikel 35

Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat aamma nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisut sulinermik ingerlannerani arlaannaannulluunniit atuumassuteqannginnissamik pisariaqartitsinerup annertussusia naapertorlugu pinsinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput (immunitet). Pinaveersaartitsinermi komitémut ilaasortat Naalagaaffiit Peqatigiit pinsinnaatitaaffii attorneqarsinnaanngiffiilu pillugit isumaqatigiissummi 13. februar 1946-meersumi imm. 22-mi aalajangersarneqartunik pinsinnaatitaaffilerneqarlutillu attorneqarsinnaanngiffilerneqassapput, isumaqatigiissummi tassani imm. 23 isiginiarlugu.

[...]" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Pingaartumik suliffeqarfiit namminersortut pisortanillu ilaannakortumik pigineqartut eqqarsaatigalugit artikel 4-mi pinsinnaatitaaneq, artikel 18, imm. 2-mi atuumassuteqarneq immikkullu ilisimasaqarneq inatsisilerinerup saniatigut allanik immikkut ilisimasalinnik ilanngussinissamut pisussaaffimmik nassataqarsinnaasoq, artikel 19, litra c-mi inatsisaareersut inatsisissatulluunniit siunnersuutit pillugit siunnersuuteqarsinnaaneq oqaaseqaateqarsinnaanerlu, artikel 21, imm. 1-imi inuit nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisumut paasissutissanik tunniussisut pineqaatissinneqarsinnaannginnerat, artikel 22-mi naammassinninniarnermi iliuuserisassat pillugit oqaloqatiginnittussaataitaaneq kiisalu artikel 35-mi nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisup attorneqarsinnaanngiffeqarnera Ombudsmandip sulineranut nalinginnaasumik tunngavimmik saneqqutsinerummata siunnersuutigineqarpoq isumaqatigiissummut ilaasumi aalajangersakkat Ombudsmandi pillugu inatsimmi ilanngunneqassasut, suliassaq nalornissutigineqaleqqunagu.

Kapitali 3 - Ombudsmandip sulianik suliarinnittarnera

§ 18 pillugu

Malittarisassatigut atuuttutigut aalajangersarneqarpoq oqartussaasut Ombudsmandip pinsinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut pisussaaffeqartut Ombudsmandi paasissutissanik piimasaanik nalunaarfigissallugu, allagaatinik piimasaanik tunissallugu allakkatigullu oqaaseqaasioqqusippat allakkatigut oqaaseqaasiussallutik. § 18, imm. 1-ip 2-llu allanguutissaattut siunnersuutikkut paaqqinniffiit/suliffeqarfiit il.il. namminersortut Ombudsmandip sulinerani pineqartunut § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkatut siunnersuutigineqartoq tunngavigalugu ilaatinneqartut paasissutissiinissamut allalagaatinillu tunniussinissamut aamma pisussaaffeqarput.

§ 18, imm. 5-imi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartukut Ombudsmandip paaqqinniffinnut/suliffeqarfinnut il.il namminersortunut inuit kiffaanngissusiiagaaffigisaannut kiffaanngissusiiagaaffigisinnaasaannulluunniit eqqartuussivik aalajangiiteqqaanngikkaluarlugu isersinnaatitaanera inatsisikkut tunngavissalerneqarpoq, tak.

§ 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersagassatut siunnersuut. Misissuineramik oqarnermi ininik/sumiif-figisanik, nalunaarsuiffinnik paasissutissanillu/atortussanillu allanik misissuineq pineqarpoq.

Imm. 1 pillugu

Aalajangersagaq taanna paasissutissanik imaluunniit allagaatinik pigineqareersunik, matumuni allakkiat suliffiup iluani atugassat, allattaaviit, paasissutissat qarasaasianiittut il.il. eqqarsaatigalugit, tunniussinermut tunngavoq.

Ombudsmandip periaasia Ombudsmandip 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutaani allaaserineqarpoq, tassani Ombudsmandip erseqqissarsimmagu “naammagittaalliortumut tunngasumik suliami mappimik atukkiussinissamik” qinnutigisaqarnerup oqaasertaa naapertorlugu paasineqassasoq, suliamilu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassat kingunerisaannik killiliiffigineqassanngitsoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarpoq allagaatit suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi qulangersimaneqarnerat pingaaruteqanngitsoq. Pappiarat atortussat suliffiup iluani pigineqartut, Ombudsmandimut tunniunneqarnermikkut suliffiup iluani atorneqartussaannermittut pissuseqarnertik annaaneq ajorpaat.

Aammattaaq Ombudsmandip erseqqissarpaa oqartussaasut suliami allagaatit sorliit nassiunneqartussatut naleqquttuunerinik nalilersuinissaminut pisinnaatitaanngitsut, qinnutigisaqarnerli suliami allagaatinut mappimik pigeqqaakkamik suliami uppersaatissanik, suliami pigineqartunik oqartussaasullu suliamik suliaqarnerannut tunngaviusunik, tamanik imalimmik atukkiussinissaq pillugu qinnutigisaqarnertut paasineqassasoq.

Aalajangersagaq Ombudsmandip suliaassanik suliaqarnerani pingaaruteqartuuvoq. Ilaatigut imatut pisoqarsinnaasarpoo, Ombudsmandip suliami oqaaseqaateqareermermi kingornagut paasigaa oqartussaasut suliami allagaatinik tamanik atukkiussisimannngitsut, taamaattumillu ombudsmandip naliliinerminut tunngavigisani nalileqqittariaqaraa, immaqalu isornartorsiuinini nalileqqittariaqarlugu.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersagaq imm. 1-imut, ombudsmandip suliami pappiaraatinik atortussanik pioreersunik piumasaqarsinnaatitaanerani taamaallaat eqqartuisumut tapersiutaavoq. Aalajangersakkakut siunertarineqarpoq Ombudsmandip paasissutissanik paasiniaasinnaatitaanermi paasissutissaannavinnik paasiniaanermi uppersaatissanillu oqartussaaffiup pigisaanik pissarsiniarnermini killiliivigineqannginnissaa, aammattarli piumasarinnaallugu oqartussaasoq periaatsimut, oqartussaasup susassaqarfimmini atortagaanut, tunngaviusutut aamma/imaluunniit tamanut tunngasumik pissuseqarnerusumut

inatsisitigullu paasinnittaatsimik tunuliaqutaasumut nassuiaammik saqqummiussinissaa.

Imm. 3

Aalajangersakkap Ombudsmandi suliani, oqartussaasup paasissutissanik, Ombudsmandip piumasarisaanik tunniussiumangiffigisaani imaluunniit suliaq ingerlatsivimmi tammarsimassagaluarpat, inunnik eqqartuussivimmi killisiorneqartussanik aggeqqusinissaanut periarfissippaa. Taamaattorli aalajangersagaq kalaallit qallunaalluunniit Ombudsmanditut sulinermik periaaseqarneranni atorneqanngisaannarsimavoq, taamaakkaluartorli Ombudsmandip nakkutilliinermik sunniuteqarluartumik sulinermini periarfissaanik killiliinnginnissaq pissutigalugu atatiinnarneqarnissaa siunnersuutigineqarluni.

Oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi nr. 305-imi, 30. april 2008-meersumi, 1. januar 2010-mi atuutilersumi § 707-ikkut eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi atuuttumi kapitali 8, § 1-imi pissutsit inatsiseqartitsinermit pingaaruteqartut pillugit misissuinermit paasissutissartalersuinernullu atatillugu eqqartuussivimmi killisiuinerit pillugit aalajangersagaq ingerlateqqinneqarmat.

Imm. 4 pillugu

Aalajangersakkakkut erseqqissarneqarpoq Ombudsmandip suliamut tunngasumik paasissutissartalersuineri aammattaq misissuiartornermit takusaanermullu atatillugu ingerlanneqarsinnaasoq.

Taamaalilluni nammineerluni misissuiartorneq § 16-imi pineqarpoq, kiisalu Ombudsmandip suliaanut tunngatillugu paasissutissartalersuinermit ataneqartillugu suliffeqarfinnik takusaaneq § 18, imm. 4-mi pineqarpoq.

Imm. 5 pillugu

Aalajangersakkap taassuma qaqutigunnaq atorneqartarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, Naalagaaffiillu Peqatigiit naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut tunngavigalugu suliassat suliarineqarneranni tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat aatsaat atorneqartassalluni.

§ 19 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersakkap erseqqissarpaa Ombudsmandip naliliinerminut tunngavigisaa tassaasoq inatsisit atuuttut, matumani aamma ingerlatsinermi inatsisit immikkullu inatsiseqartitsinermi suliassat suliarineqartarnerannut malittarisassat. Tamatuma saniatigut suliassanik suliaqarneq oqartussaasut suliassanik suliaqartarnerannut oqartussallu ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamik maleruaanerannut tunngavigisat inatsisitigut aalajangersagaanngitsut

tunngavigalugit nalilerneqartarpoq, matumani aalajangiineq naammagittaalliuutigineqartoq naleqquttuunersoq ilanngullugu eqqarsatigalugu. Kiisalu Ombudsmandip nalilertarpaa oqartussaasup malittarisassiinermi iliuuserisaminilu inuttut piginnaatitaaffinnik malinninnersoq.

Ombudsmandip misissuiartorluni suliaqartarnerminut atatillugu naliliisarneranut tunngavik eqqarsaatigalugu § 16-imut innersuussisoqarpoq, tassami aalajangersakkamut tassunga innersuussinermi erseqqissarneqarmat Ombudsmandip misissuiartornermini naliliisarnermini tunngavia atitunerummat inatsisitigut misiliisarnermut tunngavimmut, Ombudsmandip sulianik misissuisarneranut atuuttumut, naleqqiullugu.

Naalagaaffiit Peqatigiit naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq malillugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu Ombudsmandip nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sulinera eqqarsaatigalugu § 17 pillugu oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkakut tassuuna aalajangersarneqarpoq pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit Ombudsmandip sulinerani taamatut atuutsinneqassasut; taamaattorli allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassat ilanngunnagit.

Aalajangersakkap manna nassataraa, tassalu Ombudsmandip (Ombudsmandillu sulisuisa) suliameq peqataasinnassuseqannginneq (tamanna § 5-imi aalajangersakkap aamma nassataraa), ilitsersuisussaataaneq, suliameq illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu kiisalu nipangiussisimasussaataaneq (tamanna § 28-mi aalajangersakkap aamma nassataraa) pillugit tunngavinnik malinnittussaana. Ilitsersuisussaataanermik tunngavik Ombudsmandi eqqarsaatigalugu suliatigut sunniuteqanngilaq.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermini tunngaviit inatsisitigut aalajangersagaanngitsut (matumani ass. isiginiagassanik suliameq attuumassuteqanngitsunik ilanngusseqqusaannginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu) naatsorsuutigineqarpoq Ombudsmandip taakku sulianik suliarinninnermini suli atortassagai, tamanna Ombudsmandip immikkut atuuttuuneranut sulineranullu attuumassuteqartoq ataneqartinneqarsinnaasorlu naliliisoqaraangat.

Tamatuma pissuseqataa ingerlatsinermini ileqqorissaarnermik tunngavinnut ingerlatsineq pillugu inatsisini taaneqanngitsunut aamma atuuppoq, matumani ilaatigut ingerlatsiviup

inussiarnersuunissaanik, mianerinnittuunissaanik tatiginninnermillu pilersitsisuunissaanik piumasagaatit kiisalu angusaqarluartarnissamik toqqissisimanartunillu periaaseqarnissamik piumasagaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni tunngaviit aalajangersakkami tassani pineqartunut ilaatinneqanngillat. Taamaakkaluartoq Ombudsmandi qulaani "toqqissisimanartunik periaaseqarnissamik" piumasagaatip nassatarisaanik, allattuisussaataitanermik piumasagaammik aallaavittut malinnittussaasutut isigineqarpoq.

Ombudsmandi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinermik oqartarnermi aalajangiinertut ittunik aalajangiineq ajorpoq, taamaalillunilu aalajangersakkap saneqqunneqarnera assersuutigalugu Ombudsmandip nalunaarutiginninneri, inassuteqaatai imaluunniit suliamik misissuiffiginninniarani aalajangiineri eqqarsaatigalugit atuussinnaassuseqannginnermik nassataqarsinnaasussaanani.

Aalajangersakkamik saneqqutsinerup pisortani oqartussaasoq Ombudsmandi eqqarsaatigalugu, Inatsisartut inatsisaata nassatarisaanik, soorlu paasisutissanik Ombudsmandimut nalunaaruteqarnissamut allagaatinilluunniit Ombudsmandip piumasaganik tunniussinissamut aamma pisussaaffiiangilaa.

Taamaalillutik oqartussaasut naammagittaalliortulluunniit aalajangersagaq taanna tunngavigalugu Ombudsmandimut atortussaatsiniarsinnaanngillat. Aalajangersakkamilli saneqqutsineq Ombudsmandip Inatsisartullu akornanni pissutsinut sunnuteqarsinnaavoq, tamannalu ajornerpaatut kinguneqartinneqarpat Inatsisartut Ombudsmandi soraarsinnaavaat, Ombudsmandip suliassani Inatsisartunit tatigineqarunnaarutigisaminik ingerlappagit.

§ 20 pillugu

Ombudsmandip oqartussaasut pillugit, inuilli ataasiakkaat pinnagit, naammagittaalliuutit suliarisarpei.

Oqartussaasorli akisussaasoq sulisumik naliliinikkut malersuineramik aallartitsinissaanik inassuteqaateqarfigissallugu Ombudsmandi mattunneqarsimassanngilaq, taamatuttaarlu pisuni immikkorluinnaq ittuni Ombudsmandi ingerlatsivimmi sulisumik politiinut unnerluutiginnissinnaasussaalluni.

Aammattaaq borgmesterit kukkussutigisaat sumiginnaanerilu kommunini ataatsimiititalianut aamma Kalaallit Nunaani Kommuninik Nakkutilliisoqarfimmut nalunaarutigisinnaasussaavai.

Inuttut akisussaatisineq atuutsinneqassanersoq misissuisoqaqqullugu Ombudsmandip inassuteqaataa Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit akisussaasumit malinneqarumangippat tamanna Ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutigisinnaavaa, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 23 taannalu pillugu oqaaseqaatit.

§ 21 pillugu

Imm. 1 pillugu

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut immikkullu illuinnartunik pisoqartillugu inuup naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut Ombudsmandi pisussaaffeqartoq. Inuulli naammagittaalliuutigineqartup tusarniaaviginissaanut pisussaaffeqarneq pisuni immikkut illuinnartunu taamaallaat pisassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassami Ombudsmandip misissuineri siullertut pingaarnertullu oqartussaasunut, imaanngitsoq inunnut ataasiakkaanut, sammititaammata. Pisussaaffeqarneq taanna misissuineranut, naammagittaalliuuteqartoqarneratigut sulissutigineqalersunut taamatullu sulianut, Ombudsmandip nammineerluni suliniuteqarnertut aallartitaanut atuuppoq.

Aalajangersakkakut erseqqissarneqarpoq tassani akerliliissuteqarsinnaatitaanermut malittarisassaq pineqartoq, illua'tungeriit tamarmik immikkut illua'tungerisap oqaatigisaanik ilisimasaqalersinnaatitaanissaat taakkunungalu oqaaseqarsinnaatitaanissaat pillugu malittarisassaq.

Ombudsmandip suliamik suliaqarnini pilertortumik misiliineq tunngavigalugu suli inaarsinnaasarumaarpaa, tassa imaappoq oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq tusarniaaviginagu, assersuutigalugu suliame allagaatinik misissuinerinnarmigut, tassalu misissuineq isornartorsiuinani inassuteqaateqaraniluunniit inaarneqassappat.

Ombudsmandip aalajangersimasumik periaaseraa oqartussaasup naammagittaalliuutigineqartup tusarniaavigineqanngitsuinnartarnera, Ombudsmandi naammagittaalliuut tunngavigiinnarlugu imaluunniit suliame allagaatinik misissuereernermi kingorna suliassaq itigartitsissutiginiarlugu aalajangerpat imaluunniit nalilerpagu oqartussamut naammagittaalliuutigineqartumut isornartorsiuilluni oqaaseqarnissamut inassuteqaateqarnissamulluunniit tunngavissaqanngitsoq.

Imm. 2 pillugu

Suliami nalileereernerup kingorna paasitinneqarsinnaatitaanerup suliamilu illua'tungiusut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit aamma suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit naapertorlugit suliame allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerisa allagaatinut aalajangersimasunut, Ombudsmandip suliamik paasinnikkallarneranik imalinnut,

tunngasumik atuuttussaanginneranik aalajangernissamut Ombudsmandi aalajangersakkap taassuma periarfissippaa.

Aalajangersagaq assersuutigalugu nassuiaatigigallakkamik tamanut nalunaarutiginninnerup ingerlatsinermut oqartussaasumut pineqartumut imaluunniit inuit ataasiakkaat inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnissaannut naleqqutinngitsuusorisariaqarneranik pisoqarfiusuni atorneqarsinnaavoq, pingaartumik Ombudsmandip nalilerpagu, nassuiaataagallartup oqartussaasumillu tusarniaaviginnereernerup kingorna inaarutaasumik nassuiaatip akornanni allannguuteqartoqarsinnaasoq.

Ombudsmandi suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik atorunnaarsitsinissaq sioqqullugu oqartussaasumit pineqartumit immikkut ittumik oqaaseqaammik apeqput pillugu oqaaseqaateqartitsiniarsinnaavoq.

Ombudsmandip suliamik suliarinninnerani allagaatit pigineqarallartut allagaatinik paasissutissiinermi ilaatinneqartariaqarnerisut aalajangiinermi pingaartillugu isiginiartariaqarpoq manna illua'tungeriinnut tamanut illersorneqarsinnaanerpaajussasoq, tassalu inuiaqatigiit nalunaarusianik, oqaaseqaatinik, nassuiaatinik il.il. taakkulu inernilerneqarnerinik paasissutissat tamarmiusut eqqortullu tunngavigalugit oqaluuserinninnissaminnut periarfissaqarnissaat.

§ 22 pillugu

Aalajangersagaq taanna malillugu Inatsisartut Ombudsmandiat Folketingip Ombudsmandiata inassuteqaateqarnissaminut periarfissaqartitaanerata assinganik periarfissaqarluni naammagittaalliortup allalluunniit imminut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinissaminut akuerineqarnissaanik inassuteqaateqarnissaminut periarfissaqarpoq, pineqartup tamatumunnga aningaasaqarnikkut eqqortitsinersoq apeqqutaatinnagu.

Aalajangersagaq pingaartumik pingaaruteqalersinnaavoq pissutsit pisimasut imaluunniit inatsisinut tunngasut uppernarsaanikkut, Ombudsmandip misissuineranut killissarititaasut iluanni naammassineqarsinnaananilu naammassineqartariaqanngitsukkut, taamaallaat paasinarsisinneqarsinnaappata.

Assersuutigalugu uparuarneqarsinnaapput suliat oqartussaasup taarsiiviginninnissamut akisussaanerata aalajangersarnissaa naammagittaalliortumut pingaaruteqartut ingerlatsinermullu inatsiseqartitsineq naapertorlugi kukkussuteqarnernik paasisaqarneq minnerusuinnarmik pingaaruteqartut. Taarsiivigineqarnissamik piumasaqarneq Ombudsmandip isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu pisortanut oqartussaasunut piumasaaqatit taamaattut amerlanertigut eqqartuussivinnit aalajangerneqartariaqartassallutik.

Aalajangersakkap suliani inatsisit naapertorlugit apeqqutininik nalorninaateqarluinnartunik, assersuutigalugu inatsisinut piareersaataasut isummersornerisigut paasinarsisinneqarsinnaasimannngitsunik ilalinni, imaluunniit aamma suliani ingerlatsiviup suliamik suliaqarnermi kukkuluttorsimasinnaanerata pisussaaffiusumik aalajangiivigineqarnissaa innuttaasup inatsisitigut soqutigisaqarfigisaani, atorineqarnissaa aamma eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

§ 23 pillugu

Aalajangersakkakkut tassuuna erseqqissarneqarpoq pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik sunnuteqartumik kukkussuteqartoqarsimasoq sumiginnaasoqarsimasorluunniit ilimagisariaqartoq Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu tamanna Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutigissallugu Ombudsmandi pisussaaffeqartoq.

Malittarisassamik taassuminnga atuineri ilimagisariaqarpoq Ombudsmandi naliliinerminut tunngavigisamini aallaaveqassasoq, tassalu inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnerup inatsisillu naapertorlugit illersorneqarnissap tungaatigut mianerisassat, taamaaliornikkut ingerlatsineri amigaatit pingaaruteqartut imaluunniit innuttaasunut tunngasumik inatsisunik unioqquitsinerit annertuut nalunaarutigineqartarumaarlutik.

Kommunit ingerlatsinerini kukkunernik sumiginnaanernillu annertuunik Ombudsmandip nalunaarutiginnittarnera taamatuttaaq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut, suliap Naalakkersuisunut imaluunniit Naalakkersuisut Siulittaasuannut, kommuninik nakkutilliineri oqartussaaffimmut qullerpaamut siulittaasuusumut, politikikkut suliassiissutiginninnissaminut periarfissaqartumut, taamatuttaaq pisarumaarpoq.

Ombudsmandip misissuineri oqartussaasunut aallaavittut sammitinneqartarput, inunnut ataasiakkaanut sammitinneqarnatik.

Taamaattorli Ombudsmandi, tamanna qaqutigunnaq pisumik pisariaqarsorineqassagalarpat, inuit, tamatumani aamma Naalakkersuisunut ilaasortat, atorfimminnik ingerlatsinerat pillugu eqqartuussisunut suliassanngortinnissaat pillugu inassuteqaateqarsinnaatitaaginnassaaq, matumanittaaq tak. inatsisissatut siunnersuummi § 7 aamma § 20 pillugit oqaaseqaatit.

Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaassuseqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Naalakkersuisunut ilaasortap eqqartuussisunut suliassanngortinneqarnissaanik inassuteqaateqarneq § 23 naapertorlugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 24 pillugu

Aalajangersagaq taanna Ombudsmandip oqaaseqaataa atorfik naapertorlugu saqqummiunneqarsimasoq pissutigalugu inuit ataasiakkaat eqqartuussivinnut suliassiissuteqarnerinut, assersuutigalugu Ombudsmandip oqaaseqaataa atortussaatinnginnissaanik imaluunniit Ombudsmandip misissuinermik aallartitsisussaatinnissaanik siunertaqartunut taamaallaat atuuppoq.

Ombudsmandimik inuinnartut eqqartuussisunut suliassanngortitsinerit tamatuma avataaniipput.

Aalajangersagaq sulianik Ombudsmandip sularisimasaanik eqqartuussiviit tamatuma kingornagut misissuinerinut tunnganngilaq.

Oqaatsimik “-sinnaavoq”-mik atuinikkut aalajangersakkamit erserpoq eqqartuussiviit Ombudsmandip itigartitseqqusisutaata malinnissaanut pisussaaffeqanngitsut.

Justitsministereqarfiup allakkani 8. marts 2001-imeersuni Inatsisartut nalunaarfigai aalajangersagaq taanna ministerip oqaaseqaatissaqarfiginngikkaa.

Kapitali 4 - Aaqqissuussaanermut tunngasut

§ 25 pillugu

Imm. 1 pillugu

Ombudsmandip akissarsiamigut inissisimaneq aalajangersakkap taassuma oqaatigaa.

Ombudsmandi suli inummut tapilerneqarsinnaasussaassaaq. Inummut tapiliisoqassappat inummut tapit Ombudsmandi isumaqatiginiareerlugu Inatsisartut Siuliuuttaasoqarfiannit aalajangersarneqassapput.

Atorfininnermut soraarnermullu atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq Ombudsmanditut atorfiup immikkut ittuuneranik tunngaveqarpoq, Ombudsmandillu sulilernermini soraarnerminilu Naalakkersuisunut ilaasortanit ajornerusumik inissinneqannginnissaa qulakkeerlugu.

Ombudsmanditut soraartup suliffimmut allamut naleqqussarnissaa imaaliillaanaq ajornakusoorsinnaavoq, tassami Ombudsmandip oqartussaasumut Ombudsmanditut sulineri nalaani nakkutigisimasaminut nuunnissaa piviusorsiorpallaanngitsutut isigineqartariaqarmat, taamatuttaarlu Ombudsmandi inatsisissatut siunnersuummi § 5, imm. 2-ip nassatarisaanik Ombudsmanditut sulineri nalaani namminersorluni inuussutissarsiornermut attuumassuteqarnissaminut mattusimaneqarluni.

Ombudsmandip nuunnermi ajunngitsorsiassaqtitaanermigut aamma soraarnermut atatillugu akiliunneqarluni angalasinnaatitaanermigut suliamut nutaamut nuunnermi ajornartorsiutinut allaaserineqartunut taamatut taartisiaqartinneqarnissaa naleqquttuosorinarpoq.

Tamatuma pissuseqataanik malittarisassatut siunnersuutigineqartoq taanna sulisussarsiniarneq aamma Ombudsmandimut inuttut piumasaaqatit annertuut piumasaaqatigineqartut isiginiarlugit aamma naleqquttuusaaq.

Ombudsmandip soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanera aamma Ombudsmandiujunnaarnerusiuteqarsinnaatitaanera pillugit aalajangersakkap oqaasertalersorneqarnerani siunnersuutigineqarpoq Ombudsmandip pisinnaatitaaffia Naalakkersuisunut ilaasortat pisinnaatitaaffiannut immikkut ataneqartinneqassasoq, taamaalilluni Ombudsmandip soraarnerussutisiaqartitaanikkut inissisimanera nalornissutigineqartaqqunagu, Naalakkersuisunut ilaasortat pillugit malittarisassat immikkut ittut qaquguugaluarnersoq aalajangersarneqassappata.

Soraarnerussutisiaqartitsineq taamaattoq soraarnerussutisiaqarnissamut sillimmasiisarfik namminersortoq aqutigalugu sillimmasiivigineqassappat tamatumani tunngaviuvoq Ombudsmandi soraarnerussutisiaqarnissamut sillimmasiisarfimmik atorneqartussamik toqqaanermi Inatsisartut Siulittaasuannut inassuteqaateqassasoq.

Imm. 2 pillugu

Aalajangersakkap manna siunertaraa, tassalu Ombudsmandip soraarnerussutisiaqarnermik aaqqissuussineq Naalakkersuisunut ilaasortanut Naalakkersuisunut ilaasortaajunnaarnerusiuteqartitsineq soraarnerussutisiaqartitsinerlu pillugit malittarisassanik malinninngitsoq toqqarsinnaagaa, tassami Ombudsmandip Ombudsmanditut atorfimmi soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanermi soraarnerussutisiaqartitsinermik aaqqissuussinermit, assersuutigalugu soraarnerussutisiaqartitsinermi aningaasaateqarfimmut Ombudsmandip Ombudsmanditut ivertinneqannginnermini imaluunniit Ombudsmanditut soraarnermi kingornatigut attaveqarfigisaminut nuunnissaata periarfissaqarnissaa naleqquttuosorinarpat.

Aalajangersagaq taanna pisuni Ombudsmandip akissarsiaasa Naalakkersuisunut ilaasortat akissarsiaannit qaffasinnerusut aalangersarneqarfianni Ombudsmandillu qinigaaffinni arlallini qinigaqqiffigisaani aamma naammaginartuusussaavoq, tassami pisumi tassani imm. 1 tunngavigalugu soraarninngornerup nassatarisinnaasussaammagu Ombudsmandip akissarsiat Ombudsmandip akissarsiarisimasaanit appasinnerusut aallaavigalugit soraarnerussutisiaqartinneqarnera.

Ombudsmandip malittarisassat sorliit tunngavigalugit soraarninngortinneqarnissani tulluullugulu soraarnerussutisiassat naatsorsorneqarnissaat kissaatiginerlugu

kingusinnerpaamik piffissami soraarfigisamini toqqarsimassavaa.

Imm. 3 pillugu

Aalajangersakkakut tassuuna oqaatigineqarpoq Ombudsmandip soraarnerani toqukkulluunniit qimagunnerani akissarsiat qanoq tunniunneqassasut.

§ 26 pillugu

Aalajangersakkap erseqqissarpaa Ombudsmandip allaffissornikkut aqutsinera Ombudsmandimullu aningaasaliissutigineqartut Inatsisartut iluminni ingerlatsinerisa iluanni suliassaasut, taamaalillutillu Naalakkersuisut suliassarinagit.

Imm. 1 pillugu

Ombudsmandi sulisumi atorfinitsinnissaannut nammineerluni suli oqartussaasuvoq.

Imm. 2 aamma 3 pillugit

Aalajangersakkat taakku periaaseq inatsisikkut aalajangersarpaat.

Imm. 4 pillugu

Ombudsmandip naatsorsuuserinera Inatsisartut Siulittaasoqarfiannit piginnaatitsissut naapertorlugu siusinnerusukkut pisarsimavoq, Ombudsmandilli naatsorsuuserinermi aningaasaqarnermillu ingerlatsinerminut akisussaaffik nammineq massakkut tigummivaa.

Imm. 5 pillugu

Aalajangersakkap taassuma manna siunertaraa, tassalu oqartussaasut Ombudsmandip nakkutigisai Ombudsmandimut peqqusissuteqarnissaminnut inatsiseqartitsinikkut pisinnaatitaanngitsut. Tamanna Ombudsmandip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsutut inissisimanerata piviusumik imaqarnissaanut annertuumik tunngaviuvoq.

Kalaallilli Nunaanni Ombudsmandip Atorfeqarfiani atugassiissutaasut killeqarnerat pissutigalugu pisuni arlalinni aqqissuussaannikkut suliassat aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasunut isumagisassanngortinneqartarnissaat Ombudsmandip pisariaqartittarsimavaa.

Pineqartoq tassaavoq akissarsianik Ombudsmandip aqutsinera, taannalu Inatsisartut Allattoqarfiata aqutsisoqarfiullu isumaqatigiissutaat tunngavigalugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiani akissarsialeriffimmit ullumikkut isumagineqarpoq.

Aammattaaq pineqartoq tassaavoq sulisunut inissianik Ombudsmandip sulisuminut atugassiissutigisartagaanik innersuussisarneq aqutsinerlu.

Inatsisartut Allattoqarfiata aamma Ineqarnermut Naalackersuisoqarfiup Inatsisartuni aamma Ombudsmandeqarfimmi sulisunut inissianik innersuussisarneq pillugu isumaqatigiissut inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu isumaqatigiissutigimavaat.

Ombudsmandip naatsorsuuserisoqarfia piffissat ilaanni, pingaartumik atorfiit ilaasa inuttaqannginnerisa nalaanni, Ombudsmandimut aalajangersimasumik isumaqatigiissutit tunngavigalugit Qitiusumik Naatsorsuuserisoqarfimmit aammattaaq isumagineqartarsimavoq.

Suliassanik oqartussaasunut Ombudsmandip nakkutigisaanut taamatut isumagisassanngortitsisarneq pisuni arlalinni aqutsinermi oqartussaasut taakku Ombudsmandimut taassumalu sulisuinut ilumut peqqusissuteqarsinnaanerannik nalornissutiginnilersitsisarimavoq.

Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq suliassat Ombudsmandip Atorfeqarfiata aaqjissuussaananeranut tunngasut oqartussaasunut il.il. Ombudsmandip nakkutigisaanut isumagisassanngortinneqartarnissaat Ombudsmandip suli pisariaqartutut isigippagu tamatumunnga inatsisitigut tunngavigisaq tassaassasoq inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu isumaqatigiissut, tasanilu Ombudsmandip aamma oqartussaasup pineqartup pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu aalajangersarneqassasut.

Aalajangersakkap taassuma imaaliiallaannaq kingunerisassaa tassaavoq suliassaqarfinni isumaqatigiissutitigut aalajangersaavigineqareersimangitsuni isumaqatigiissuteqartoqarnissaa.

§ 27 pillugu

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq pisunut, assersuutigalugu Ombudsmandip napparsimaneq, sulinngiffeqarneq, aallarsimaneq pissutigalugu allamilluunniit pissuteqarluni suliaminik isumaginninnissinnaajunnaarallarneranut tunngavoq. Atorfeqarfimmi sulisut amerlassusiisa killeqarnerat pissutigalugu aamma Ombudsmandip nammineerluni suliffiup iluani allaffissornermik isumaginninnissaanik tunngaveqarneq, aammattaaq tak. § 26, pissutigalugu siunnersuutigineqarpoq suliassamik isumaginnittussanngortitsinerup annertussusissaanik tamatumanilu atugassarititaasunik sukumiinerusunik aalajangersaanissaq Ombudsmandimut namminermt tunniunneqassasoq.

Suliassamik isumaginnittussanngortitsisinnaatitaaneq suliassat piareersarneqarnerannut taamatullu oqaaseqaammik inaarlugu sularisamik tunniussinermut kiisalu § 26 naapertorlugu pisinnaatitaanernik sularinninnermut atuuppoq.

§ 28 pillugu

Imm. 1 pillugu

Ombudsmandi taamatullu Ombudsmandip sulisui pinerluttulerineq pillugu inatsisip nipangiussisussaataaneq pillugu aalajangersagartaanik malinnittussaatinneqarput, matumani takuuk pinerluttulerineq pillugu inatsimmi § 50.

Ombudsmandi tamatuma pissuseqataanik paasissutissanik allanut isertuussassanik tamanut ingerlatitseqqissinnaangilaq. Taamaattumik suliat Ombudsmandip ukiumoortumik nalunaarutaani saqqummiunneqartut issugaaneranni kinaassutsit ilisarnarunnaarsinneqartarput.

Imm. 2 pillugu

Matuma qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkap siunertaraa, tassalu Ombudsmandip suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pineqartunut ilaatinneqanngitsup allaffissornikkut aqutsinermi oqartussat suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 3-mi nipangiussisimaqqusisinnaanerisa pissuseqataanik oqartussaasunut, suliffeqarfinnut inunnullu Ombudsmandimut isumaqatigiissuteqarnikkut Ombudsmandeqarfimmi suliassanik kiffartuussillutik sulisunut nipangiussisimaqqusinissamut periarfissaqarnissaa. Aalajangersakkap taassuma assersuutigalugu suliffeqarfinnut eqqiaanermik ingerlataqartunut, qarasaasialerinemik suliaqartunut ingerlatsinermilu oqartussaasunut Ombudsmandip isumaqatigiissuteqarfigisaanut atorneqartarnissaa eqqarsaatigineqarsinnaavoq, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 26, imm. 5.

Imm. 2-p paasissutissanut pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-imi pineqartut assinginut atorneqartarnissaa tunngaviuvoq.

§ 29 pillugu

Taaguutip Ombudsmandip atorfinni, atorfeqarfinni il.il., inatsisikkut Inatsisartunit akuersissutigineqarsimasunuinnaq atorneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkap qulakkeerpaa.

Aalajangersakkap, Danmarkimi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 30-mut naapertuuttup nassataraa atorfeqarfiit, suliffiit, peqatigiiffiit il.il. Kalaallit Nunaanniittut, inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pilersinneqarsimasut taamatullu Kalaallit Nunaanni kommunit inatsisikkut tunngavissaqaratik nakkutilliivittut oqartussaaffimmik taamatut taaguutilimmik pilersitsisinnaatitaanngitsut.

Taaguut naalagaaffimmi oqartussaasut taaguummik "Rigsombudsmand"-imik atuinerannut killilersuinemik nassataqanngilaq.

§ 30 pillugu

Imm. 1 pillugu

Inatsit 1. juli 2017-imi atortuulissasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2 pillugu

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. december 2009-meersoq tamatumunnga peqatigitillugu atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3 pillugu

Imm. 3-mi ikaarsaariarneq pillugu aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq naammagittaalliuutit inatsisip matuma atortuulersinneqannginnerani Ombudsmandimut tunniunneqartut Ombudsmandi pillugu inatsimmi massakkut atuuttumi aalajangersakkat tunngavigalugit suliarineqartassasut.